

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

.....
บัณฑิตมหาบัณฑิต

.....
ปริญญา

.....
บัณฑิต

.....
สาขา

.....
บัณฑิต

.....
ภาควิชา

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationship Between Board Composition and Corporate Governance of
the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

นามผู้วิจัย นางสาวธารณี จวงมุกดา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(.....
รองศาสตราจารย์คุณชัย ส่องเมือง, บช.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(.....
รองศาสตราจารย์ธารณี พงศ์สุพัฒน์, Dr.rer.soc.oec.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(.....
รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationship Between Board Composition and Corporate Governance of the Listed
Companies in the Stock Exchange of Thailand

โดย

นางสาวธาริณี จวงมุกิตา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบัตร
พ.ศ. 2550

ธาริณี จวงมูทิตา 2550: ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการ
กำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ปริญญาบัตรชั้นมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ภาควิชาบัญชี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์คุณชัยย์ ต่องเมือง, บข.ม. 153 หน้า

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการ การกำกับ
ดูแลกิจการ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2548

วิธีการศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการรวบรวมจากรายงานประจำปีและแบบแสดง
รายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
จำนวน 341 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติทดสอบ t
และใช้วิธีการคำนวณหาค่า Eta

ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการ พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามี
ขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ย 11 คน สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ย 35.04% ของ
กรรมการทั้งคณะ สัดส่วนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 34.39% ของกรรมการทั้งคณะ และบริษัทร้อยละ
86.51 มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สำหรับผลการศึกษา
การกำกับดูแลกิจการ พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีคะแนนการเปิดเผยการปฏิบัติตาม
หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 67.82 ส่วนผลการศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน พบว่า
สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่าง
ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการ
เปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ธาริณี จวงมูทิตา

ลายมือชื่อนิติ

ดร.ชัยย์ ต่องเมือง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

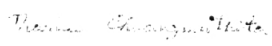
256 / 5 / 2550

Tharinee Chuangmuthita 2007: The Relationship Between Board Composition and Corporate Governance of the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. Master of Accountancy, Major Field: Accounting, Department of Accounting. Thesis Advisor: Associate Professor Doosanee Songmuang, M.Acct. 153 pages.

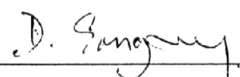
The objectives of this study are to study board composition, corporate governance and to find out the relationship between board composition and corporate governance of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand in 2005.

Data in this study are collected from secondary data including annual reports and SEC Form 56-1 of 341 listed companies. The frequencies, percentages, means, Pearson Correlation Coefficient, t-test and Eta are analyzed by a statistical software package.

The results of board composition show that listed companies have an average board size of 11 persons, the average proportion of executive directors on each board 35.04%, the average proportion of independent directors on each board is 34.39% and 86.51% of the companies have separated the chairman and CEO positions. The results for the corporate governance show that listed companies have good corporate governance disclosure scores averaging 67.82%. The results also show that the proportion of executive directors, the proportion of independent directors and the duality or separation of chairman and CEO positions is related to good corporate governance disclosure, while the board size is not related to good corporate governance disclosure, at 0.05 significance level.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / 2007

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ รองศาสตราจารย์
คุณนัย ส่องเมือง ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ขวัญสกุล เต็งอำนวย กรรมการที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์อุษณา ภัทรมนตรี ประธานการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ สิชฌวัฒน์
ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณมารดา ลุง ป้า น้า พี่ชาย และพี่สาว ที่ให้การดูแลและสนับสนุนในทุกๆ
เรื่อง และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ศึกษาด้วยกัน เจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทการบัญชีภาคพิเศษ
ที่ได้คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสารบทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิง
ในการศึกษาครั้งนี้

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดา ครู อาจารย์และผู้มี
พระคุณทุกท่าน

ธาริณี จวงมูทิตา

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดและทฤษฎี	5
ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	14
กรอบแนวคิดการศึกษา	19
สมมติฐานการศึกษา	20
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	23
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4 ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์	31
ผลการศึกษา	31
ข้อวิจารณ์	79
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการศึกษา	82
ข้อเสนอแนะ	83
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก แบบประเมินผลที่ใช้ในการศึกษา	91
ภาคผนวก ข รายชื่อ คณะแผน ร้อยละ และระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตาม หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนที่ใช้ใน การศึกษา	96
ภาคผนวก ค ผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการจำแนกตาม กลุ่มอุตสาหกรรม	110
ภาคผนวก ง ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	120
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	18
2	ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดของ คณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน	32
3	จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยก ตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	33
4	จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามขนาดของ คณะกรรมการบริษัท	33
5	จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วน กรรมการที่เป็นผู้บริหาร	33
6	จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วน กรรมการอิสระ	34
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนการเปิดเผย การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน	35
8	จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามระดับการเปิดเผย การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี	35
9	คะแนน ร้อยละ และอันดับที่ของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามหลักการแต่ละข้อ	36

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 10	43
20	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 11	44
21	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 12	45
22	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 13	45
23	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 14	46
24	คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามชื่อย่อในหลักการข้อที่ 15	47
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตาม หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตาม ขนาดของคณะกรรมการ	49
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตาม หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตาม สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการอิสระ	50
28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	50
29	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี	51
30	ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	52
31	สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี	53
32	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 1	54
33	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 2	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
41	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 10	64
42	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 11	65
43	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 12	66
44	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 13	68
45	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 14	69
46	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับ การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 15	70
47	ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตามหลักการแต่ละข้อ ของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่าง ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
48	สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการ กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการ แต่ละข้อ	78
 ตารางผนวกที่		
1	คะแนน ร้อยละ และระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ ที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน (เรียงตามชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์)	97
2	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	111
3	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	112
4	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนกรรมการอิสระ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	112
5	จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่ง ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการและกลุ่มอุตสาหกรรม	113
6	จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามขนาดของ คณะกรรมการและกลุ่มอุตสาหกรรม	114
7	จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วน กรรมการที่เป็นผู้บริหารและกลุ่มอุตสาหกรรม	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
8 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วน กรรมการอิสระและกลุ่มอุตสาหกรรม	118
9 อันดับ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนการเปิดเผย การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	121
10 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามระดับการเปิดเผย การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกลุ่มอุตสาหกรรม	122
11 คะแนน (ร้อยละ) และอันดับของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับ ดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามหลักการแต่ละข้อ และ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	125
12 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 1	131
13 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 2	132
14 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 3	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
15 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 4	135
16 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 5	136
17 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 6	137
18 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 7	138
19 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 8	139
20 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 9	141
21 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 10	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
22 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 11	143
23 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 12	144
24 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 13	146
25 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 14	148
26 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และจำแนกตามข้อย่อย ในหลักการข้อที่ 15	149

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการศึกษา	20
2	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน	32
3	แผนภูมิแสดงการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในหลักการแต่ละข้อ (เรียงจากมากไปน้อย)	37
4	แผนภูมิแสดงการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ	48

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2540 รวมทั้งการล่มสลายของธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจอย่างมาก คนจำนวนมากต้องว่างงาน นักลงทุนจำนวนมากต้องสูญเสียเงินที่ลงทุนในธุรกิจเหล่านั้น ธุรกิจหลายรายประสบปัญหาทางการเงินจนต้องปิดกิจการ (สุวรรณ หวังเจริญเดช, 2548) ในขณะที่ผู้บริหารหลายคนกลับไม่ได้รับผลกระทบเนื่องจากทราบข้อมูลดีตั้งแต่ต้น (นภคล ร่มโพธิ์, 2548) เหตุการณ์เหล่านี้นอกจากมีสาเหตุมาจากการดำเนินนโยบายทางการเงินการคลังที่ผิดพลาด ความอ่อนแอในระบบการเงินของประเทศ และภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์แล้ว สาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือปัญหาคอร์รัปชันที่แพร่ระบาดทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจ โดยการคอร์รัปชันในภาคธุรกิจหมายถึงการที่กรรมการหรือผู้บริหารใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้มาจากผู้ถือหุ้นหรือตัวแทนผู้ถือหุ้นในการบริหารและดำเนินนโยบายของบริษัท เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีอยู่อย่างแพร่หลาย เพราะการบริหารจัดการของภาคธุรกิจไทยโดยทั่วไปแล้วยังขาดบรรษัทภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) (เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ รจิตกนก จิตมั่นชัยธรรม, 2544)

จากเหตุการณ์เหล่านี้เอง ทำให้เกิดแรงผลักดันจากนักลงทุนรวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในความพยายามที่จะให้บริษัททำการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานโปร่งใส ตรวจสอบได้ และทำให้นักลงทุนรวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ แน่ใจได้ว่าผู้บริหารได้มีความพยายามทำทุกวิถีทางที่จะรักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังที่ผ่านมานี้อีก (นภคล ร่มโพธิ์, 2548) จึงส่งผลให้กระแสนบรรษัทภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการได้รับความสนใจมากขึ้น (Shen, Hsu and Chen, 2006)

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2548) กล่าวว่าในปัจจุบัน พัฒนาการของธุรกิจยุคใหม่ได้นำไปสู่การแบ่งแยกระหว่างความเป็นเจ้าของและฝ่ายบริหาร ดังนั้นคณะกรรมการจึงถูกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนจากผู้ถือหุ้น ในการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารให้อยู่ในทิศทางที่ดีและมี

ประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากบริษัทเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากบริษัทครอบครัว ซึ่งมีโครงสร้างการถือหุ้นที่กระจุกตัว กรรมการและฝ่ายจัดการของบริษัทส่วนใหญ่จึงมักเป็นบุคคลในกลุ่มเดียวกัน และเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทำให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่สามารถทำหน้าที่ทั้งด้านการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของบริษัท โดยไม่มีระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล เป็นการเอื้อให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่สามารถดำเนินการในลักษณะเอาเปรียบผู้ลงทุนภายนอกได้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตัวเองมากกว่าผู้ลงทุนภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2544) ดังนั้นบทบาทของคณะกรรมการในการกำกับควบคุมดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยปกป้องผู้ถือหุ้นรายย่อยรวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ในบริษัท จากผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Mitton, 2002) และเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องพยายามหาจุดที่พ้องระหว่างผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการ (สังเวียน อินทวิชัย, 2548)

จากประเด็นดังกล่าว บทบาทของคณะกรรมการในการกำกับควบคุมดูแลฝ่ายบริหารจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการ โดยประสิทธิผลของคณะกรรมการในการทำหน้าที่กำกับควบคุมดูแล จะพิจารณาได้จากความเป็นอิสระ ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการ (John and Senbet, 1998) ซึ่งคล้ายกับที่ Cadbury (2002) กล่าวว่าประสิทธิผลของคณะกรรมการขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ความสมดุลระหว่างกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร และความเชี่ยวชาญของประธานกรรมการ ดังนั้นองค์ประกอบของคณะกรรมการจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของการกำกับดูแลกิจการในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะกรณีที่ผลประโยชน์ของผู้บริหารและผู้ถือหุ้นภายนอกแตกต่างกัน (Rosenstein and Wyatt, 1997)

จากเหตุการณ์และประเด็นดังกล่าวข้างต้น การกำกับดูแลกิจการจึงสำคัญต่อบริษัท ในการช่วยลดความเสี่ยงหรือช่วยลดการคอร์รัปชันในภาคธุรกิจ ซึ่งจะเป็นการเรียกความเชื่อมั่นจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้การระดมทุนทำได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มความสามารถในการทำกำไรในอนาคต (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547) ทั้งนี้การที่บริษัทจะมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของกรรมการบริษัท (2545) กล่าวว่า คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงานให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนและบริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและองค์ประกอบของคณะกรรมการ
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการพิจารณากำหนดนโยบายและกฎระเบียบด้านการกำกับดูแลกิจการ
3. เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ ในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2548 เนื่องจากผลประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาล หรือ โครงการ Corporate Governance-Report on the Observance of Standards and Codes (CG-ROSC) ซึ่งประเมินโดยธนาคารโลก แสดงให้เห็นถึงการยอมรับระดับบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทยที่ได้มาตรฐานสากล ดังนั้นจึงถือได้ว่า ปี 2548 เป็นปีแห่งความสำเร็จของการเริ่มต้นยกระดับบรรษัทภิบาลของตลาดทุน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2549)

2. เพื่อให้ข้อมูลอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบข้อบังคับที่เหมือนกัน ในการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่ครอบคลุมถึงบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน (Financial Institute) กลุ่มบริษัทที่อยู่ในหมวดระหว่างฟื้นฟูกิจการ (Companies under Rehabilitation) กลุ่มกองทุน และธุรกิจขนาดกลาง (MAI) รวมทั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (อยู่ในหมวดอสังหาริมทรัพย์) เนื่องจากกลุ่มบริษัทเหล่านี้ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของหน่วยงานเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และมีลักษณะอื่นๆ ในการกำกับดูแล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์โดยทั่วไปของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นิยามศัพท์

การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ หมายถึง การมีประธานกรรมการเป็นคนเดียวกันกับกรรมการผู้จัดการ

การแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ หมายถึง การมีประธานกรรมการเป็นคนละคนกับกรรมการผู้จัดการ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้สามารถจำแนกและประมวลความรู้ที่ได้จากการทบทวนเอกสารออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎี ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการศึกษา และสมมติฐานการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีตัวแทน การกำกับดูแลกิจการในไทย และโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

Jensen and Meckling (1976) กล่าวว่าความสัมพันธ์ของตัวแทนจะเกิดขึ้นภายใต้สัญญาโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งคือตัวการ (The Principal) ได้จ้างตัวแทน (The Agent) ในการให้บริการและดำเนินการแทน หรือมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ตัวแทนเพื่อกระทำการแทนตน โดยตัวการพยายามควบคุมตัวแทนไม่ให้ดำเนินการที่ไม่เหมาะสมและให้แรงจูงใจที่จะทำให้ตัวแทนดำเนินการอย่างเหมาะสม (ถวิล นิธิใบ, 2546) ซึ่งส่วนสำคัญของทฤษฎีตัวแทน คือ กลุ่มตัวการและตัวแทน มีวัตถุประสงค์หรือความชอบที่แตกต่างกัน ในบริษัทที่มีการแบ่งแยกระหว่างเจ้าของกับฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้นคือ ตัวการ และผู้บริหารคือ ตัวแทน ผู้ถือหุ้นจ้างผู้บริหารและคาดหวังว่าเขาหรือเธอจะสามารถปฏิบัติงานได้ในสิ่งที่หวังไว้ ในขณะที่ผู้บริหารอาจดำเนินงานเพื่อให้พวกเขาได้รับผลตอบแทนสูงสุด (Anthony and Govindarajan, 2004)

แต่จากการศึกษาโครงสร้างความเป็นเจ้าของบริษัทในไทยโดย Wiwattanakantang (2000) พบว่าปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน (Conflict of Interests) หรือปัญหาตัวแทน (Agency Problem) ระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้นภายนอกไม่ใช่ปัญหาหลัก ซึ่งความขัดแย้งของ

ตัวแทนถูกควบคุมโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ดังนั้นแทนที่จะเป็นปัญหาตัวแทนระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกับผู้บริหาร กลับกลายเป็นปัญหาตัวแทนระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกับผู้ถือหุ้นรายย่อยและผู้มีส่วนได้เสียอื่นแทน

จากทฤษฎีตัวแทน จะเห็นว่าในไทยความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทนก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือปัญหาตัวแทนระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกับผู้ถือหุ้นรายย่อยและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ซึ่งวัตถุประสงค์ของกิจการก็คือพยายามลดความขัดแย้งเหล่านี้ให้เหลือน้อยที่สุด (สังเวียน อินทวิชัย, 2548) การกำกับดูแลกิจการจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยปกป้องผู้ถือหุ้นรายย่อยจากผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Mitton, 2002)

การกำกับดูแลกิจการในไทย

พันทิศา ภาวนุตร (2549) กล่าวว่า การกำกับดูแลกิจการได้รับความสนใจมากขึ้น ภายหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 โดยวิกฤตที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงนั้น เนื่องจากการมีโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหลายท่านเชื่อว่าความไร้ประสิทธิภาพของคณะกรรมการการควบคุมภายในที่อ่อนแอ การตรวจสอบบัญชีไม่ดีพอ ขาดการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ และการบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มแข็ง เป็นปัญหาหลักที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย (พิมาน ลิ้มปพยอม, 2543)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในฐานะตลาดทุนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักการที่ดี และได้เริ่มศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ก่อนที่จะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2541 ได้ออกข้อบังคับให้บริษัทจดทะเบียนต้องจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งในปีเดียวกัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดทำข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน (Code of Best Practice for Directors of Listed Companies) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของกรรมการ และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors Association: IOD)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance Committee) ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กร วิชาชีพต่างๆ ได้เผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการฉบับล่าสุด เพื่อให้องค์กรในตลาดทุนที่จะพัฒนาระบบการกำกับดูแล

กิจการของตนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปฏิบัติตามที่เห็นว่าเหมาะสม และในปี 2545 รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นปีเริ่มต้นรณรงค์เรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจัดตั้งคณะกรรมการ บรรษัทภิบาลแห่งชาติ ในส่วนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ได้เสนอหลักการกำกับดูแล กิจการที่ดี 15 ข้อ ให้แก่บริษัทจดทะเบียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในขั้นเริ่มแรกและกำหนดให้ บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ รวมทั้ง เหตุผลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ (ถ้ามี) ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และ รายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเชื่อมั่นว่าการดำเนินตามแนวทาง ปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึง มาตรฐานการจัดการกิจการที่ดี อันเป็นสิ่งที่พึงคาดหวังจากบริษัทจดทะเบียน และจะมีส่วนทำให้ บริษัทได้รับการยอมรับมากขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้าง ความโปร่งใสและประสิทธิภาพของฝ่ายจัดการอันจะสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังได้จัดตั้ง ศูนย์ พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Center) ขึ้น เมื่อเดือน กรกฎาคม 2545 เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการ กำกับดูแลกิจการให้แก่กรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนปัจจุบันรวมทั้งบริษัทที่อยู่ ระหว่างการเตรียมการเพื่อเข้าจดทะเบียน

เมื่อต้นปี 2547 ประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ด้านบรรษัทภิบาลของธนาคารโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนทั้งในและต่างประเทศได้ ทราบถึงพัฒนาการในเรื่องบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทยอย่างถูกต้อง โดย ก.ล.ด. เป็นผู้ ประสานงานระหว่างผู้แทนของธนาคารโลกกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในตลาดทุน ซึ่งเกณฑ์ที่ ธนาคารโลกใช้ในการประเมิน คือ หลักการที่กำหนดโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ การพัฒนา (The Organisation for Economic Co-Operation and Development) หรือเรียกว่า OECD Principles of Corporate Governance ทั้งนี้ การประเมินโครงการดังกล่าวได้เสร็จสมบูรณ์เมื่อต้น เดือนกันยายน 2548 โดยภาพรวมผลการประเมินของประเทศไทย สอดผ่านมาตรฐานสากลและอยู่ ในระดับน่าพอใจเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย และที่สำคัญคือไม่มีข้อใดที่ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน ซึ่งผลของการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยอมรับระดับบรรษัทภิบาลของตลาด ทุนไทยที่ได้มาตรฐานสากล ดังนั้นจึงถือได้ว่า ปี 2548 เป็นปีแห่งความสำเร็จของการเริ่มต้น ยุกระดับบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทย (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์, 2549)

จนถึงปัจจุบัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2549 ซึ่งเป็นการนำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ที่ได้ประกาศใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2545 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาและข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการ CG-ROSC (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2544, 2549ก, 2549ข)

สาระสำคัญของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2544) มีดังนี้

1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการควรจัดทำรายงานเกี่ยวกับนโยบายหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งควรมีข้อความระบุว่ามีนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ครอบคลุมหลักการใดบ้าง พร้อมสรุปสถานการณ์และเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักการบางข้อมาใช้ (ถ้ามี) รวมทั้งเปิดเผยในรายงานประจำปีให้ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบโดยทั่วกัน

2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการควรอำนวยความสะดวกโดยจัดกระบวนการประชุมผู้ถือหุ้นในลักษณะที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าประชุม ในการเข้าประชุมไม่ควรมีวิธีการที่ยุ่งยากหรือมีค่าใช้จ่ายมากเกินไป และละเว้นการกระทำใดๆ ที่เป็นการจำกัดโอกาสการศึกษาสารสนเทศของบริษัทและการเข้าประชุมของผู้ถือหุ้น

3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

ในระบบการกำกับดูแลมีผู้มีส่วนได้เสียหลายกลุ่มด้วยกัน ที่สำคัญได้แก่ กลุ่มลูกค้า ฝ่ายจัดการรวมลูกจ้าง คู่ค้า ผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุน ผู้สอบบัญชีอิสระ ภาครัฐ และชุมชนที่บริษัทตั้งอยู่ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นได้แก่ สหภาพ คู่แข่ง และเจ้าหนี้ เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการควรรู้ถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวตามที่กฎหมายกำหนดและดูแลให้มั่นใจว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครอง

และปฏิบัติด้วยดี ทั้งนี้ ควรสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคง สร้างงาน และสร้างกิจการให้มีฐานะการเงินที่มั่นคง

4. การประชุมผู้ถือหุ้น

ประธานที่ประชุมควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสดูแลเท่าเทียมกัน ในการแสดงความเห็นและตั้งคำถามใดๆ ต่อที่ประชุมตามระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่เสนอ ซึ่งกรรมการทุกคน โดยเฉพาะประธานคณะกรรมการชุดต่างๆ ควรเข้าประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อตอบคำถามที่ประชุม

5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

คณะกรรมการควรมีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น โดยรวม นอกจากนี้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการมีความรับผิดชอบต่อนักลงทุนที่ถือหุ้น จึงควรมีระบบการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่รับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการและระหว่างคณะกรรมการกับผู้ถือหุ้นไว้ให้ชัดเจน

6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์

คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้นควรพิจารณาจัดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์อย่างรอบคอบ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อย่างมีเหตุมีผลและเป็นอิสระภายในกรอบจริยธรรมที่ดี ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทโดยรวมเป็นสำคัญ

7. จริยธรรมธุรกิจ

คณะกรรมการควรส่งเสริมให้จัดทำแนวทางเกี่ยวกับจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณ (Code of Ethics or Statement of Business Conduct) เพื่อให้กรรมการและลูกจ้างทุกคนได้ทราบและเข้าใจถึงมาตรฐานการปฏิบัติตนตามที่บริษัทและผู้ถือหุ้นคาดหวัง รวมทั้งเฝ้าสังเกตให้มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

คณะกรรมการควรมีจำนวนเท่าใดและประกอบด้วยกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นอิสระในสัดส่วนอย่างไร เป็นเรื่องที่คณะกรรมการจะกำหนดด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระ 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะและอย่างน้อย 3 คน ซึ่งนอกเหนือจากการมีกรรมการที่เป็นอิสระจำนวน 1 ใน 3 แล้ว ในกรณีที่บริษัทมีผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Controlling or Significant Shareholders) คณะกรรมการควรมีกรรมการจำนวนหนึ่งให้เป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นในบริษัท

9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง

คณะกรรมการและผู้ถือหุ้นควรมิเสรีที่จะเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับบริษัท โดยอาจรวมบทบาทของประธานกรรมการกับของผู้จัดการใหญ่อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน หรือแยกกันโดยให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นอิสระเป็นประธานกรรมการก็ได้ ซึ่งไม่ว่าจะเลือกวิธีใดควรมีการแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างกันให้ชัดเจน โดยไม่ให้คนใดคนหนึ่งมีอำนาจโดยไม่จำกัด

10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

ระดับและองค์ประกอบค่าตอบแทนแก่กรรมการควรเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควร ซึ่งควรจัดให้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบกับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน ส่วนกรรมการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เช่น เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ ควรได้รับค่าตอบแทนเพิ่มที่เหมาะสมด้วย ทั้งนี้กรรมการที่เป็นผู้บริหารควรได้รับค่าตอบแทนที่เชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัทและผลปฏิบัติงานของกรรมการแต่ละคน ส่วนค่าตอบแทนของผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง ควรกำหนดตามหลักการและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งคณะกรรมการควรทบทวนข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ (ถ้ามี) และเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท ระดับค่าตอบแทนควรเป็นเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนจูงใจในระยะยาวที่เป็นไปในแนวเดียวกันกับผลงานของบริษัทและการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคน ทั้งนี้การกำหนดค่าตอบแทนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของกรรมการโดยตรง จึงควรดำเนินการด้วยความโปร่งใสและได้รับอนุมัติ

จากผู้ถือหุ้น โดยกรรมการไม่ควรเข้าไปตัดสินใจในการกำหนดค่าตอบแทนของตนเอง และคณะกรรมการควรเปิดเผยถึงนโยบายค่าตอบแทนและจำนวนค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

11. การประชุมคณะกรรมการ

ควรกำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าเป็นประจำในการประชุม ประธานกรรมการควรส่งเสริมให้มีการใช้ดุลยพินิจที่รอบคอบและจัดสรรเวลาไว้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายจัดการจะเสนอเรื่อง และมากพอที่กรรมการจะอภิปรายปัญหาสำคัญกันอย่างรอบคอบโดยทั่วกัน ซึ่งกรรมการมีหน้าที่ต้องเข้าประชุมทุกครั้ง ยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษจริงๆ และควรเปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการในรายงานประจำปีด้วย

12. คณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ เพื่อช่วยศึกษาในรายละเอียดและกลั่นกรองงานตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยเฉพาะคณะอนุกรรมการตรวจสอบ และคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน โดยกำหนดนโยบายและกรอบงานไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิก หน้าที่รับผิดชอบ การดำเนินการประชุมและการรายงานต่อคณะกรรมการ ซึ่งสมาชิกทุกคนหรือส่วนใหญ่ควรเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและประธานอนุกรรมการควรเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีความเป็นอิสระ

13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการควรจัดทำ รักษาไว้ และทบทวนระบบการควบคุมทั้งการควบคุมทางการเงิน การดำเนินงาน และการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Controls) ตลอดจนการจัดการความเสี่ยงและการให้ความสำคัญกับสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าและรายการผิดปกติทั้งหลาย คณะกรรมการควรจัดให้มีงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท

14. รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการควรทำรายงานอธิบายถึงความรับผิดชอบของตนในการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงควบคู่กันไปกับรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี ซึ่งรายงานของคณะกรรมการควรครอบคลุมในเรื่องสำคัญๆ ตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่ตลาดหลักทรัพย์เสนอแนะ

15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

คณะกรรมการควรดูแลให้มั่นใจว่าบริษัทได้เปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญของบริษัทอย่างถูกต้อง ทันเวลา และโปร่งใส โดยควรจัดให้มีหน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations) เพื่อเป็นตัวแทนในการสื่อสารกับผู้ลงทุนที่เป็นสถาบัน ผู้ถือหุ้น รวมทั้งนักวิเคราะห์ทั่วไปและภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการควรจัดหาทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการนำเสนอสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร

จากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นการเน้นให้คำนึงถึงสิทธิและการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้ถือหุ้นในประเทศหรือต่างประเทศ รวมทั้งปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย เช่น พนักงาน คู่ค้า เจ้าหนี้ ชุมชน เป็นต้น อย่างยุติธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบ กับจะต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เท่าเทียมกัน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ถ้ามีรายการขัดแย้งทางผลประโยชน์ จะต้องเปิดเผยให้มหาชนได้ทราบว่าได้กระทำไปอย่างยุติธรรม และข้อที่น่าจะถือว่าสำคัญที่สุดก็คือ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นตัวแทนที่ผู้ถือหุ้นเลือกตั้งเข้ามา (หิรัญ รติศรี, 2548) เป็นผู้ควบคุม รักษาดูแลทรัพยากรของบริษัท ตัดสินใจเรื่องนโยบายของบริษัท และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บริหารหรือฝ่ายจัดการเพื่อจัดการงานประจำวันของบริษัท (สังเวียน อินทวิชัย, 2548)

โครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เมื่อพิจารณาบริษัทเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่พบว่ามีพื้นฐานมาจากบริษัทครอบครัว ซึ่งมีโครงสร้างการถือหุ้นที่กระจุกตัว โดยมีผู้ก่อตั้งบริษัทและสมาชิกครอบครัวเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มีการบริหารธุรกิจแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งการดำเนินธุรกิจแบบครอบครัวทำให้กระบวนการตัดสินใจรวดเร็วและการบริหารงานมีความคล่องตัวสูง ส่งผลให้บริษัทเหล่านี้เติบโตอย่างรวดเร็ว

จนกลายเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการระดมทุนจากสาธารณชน แปรสภาพจากบริษัทจำกัดมาเป็นบริษัทมหาชนที่มีผู้ถือหุ้นรายย่อยหลายรายที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับครอบครัวที่เป็นผู้ก่อตั้งบริษัท และเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ รจิตกนก จิตมั่นชัยธรรม, 2544)

จากโครงสร้างการถือหุ้นแบบครอบครัวดังกล่าว กรรมการและฝ่ายจัดการของบริษัทส่วนใหญ่จึงมักเป็นบุคคลในกลุ่มเดียวกัน และเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทำให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่สามารถทำหน้าที่ทั้งด้านการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของบริษัท โดยไม่มีระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล เป็นการเอื้อให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่สามารถดำเนินการในลักษณะเอาเปรียบผู้ลงทุนภายนอกได้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตัวเองมากกว่าผู้ลงทุนภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2544) ดังนั้น การจัดโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทให้เอื้อต่อการถ่วงดุลอำนาจภายในบริษัท ในส่วนของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร จึงควรมีจำนวนมากพอที่จะถ่วงดุลไม่ให้บุคคลใดมีอำนาจเหนือการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งกรรมการอิสระเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพราะเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของบริษัท และไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นแต่อย่างใด จึงทำหน้าที่ให้ความคิดเห็นในการประชุมได้อย่างตรงไปตรงมา และคอยสอดส่องดูแลผลงานของกรรมการบริหารได้อย่างยุติธรรม (ไชศรี วิสุทธิพิณตร, 2545)

องค์ประกอบของคณะกรรมการตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542) มีดังนี้

1. คณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วย

1.1 กรรมการที่เป็นผู้บริหาร (Executive Director) หมายถึง กรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำวัน

1.2 กรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร (Non-Executive Director) แบ่งออกเป็น

1.2.1 กรรมการที่เป็นอิสระ (Independent Director) หมายถึง กรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือพนักงานประจำของบริษัท ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท และเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้อง สามารถทำหน้าที่คุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และสามารถช่วยเหลือไม่ให้เกิดรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

1.2.2 กรรมการจากภายนอกอื่น (Outside Director) หมายถึง กรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือพนักงานประจำของบริษัท ไม่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ แต่อาจเป็นตัวแทนจากผู้ที่มิได้มีผลประโยชน์หรือมีส่วนได้เสียกับบริษัท เช่น ลูกค้า ซัพพลายเออร์ หรือเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

2. คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนควรประกอบด้วย กรรมการที่เป็นอิสระและกรรมการจากภายนอกอื่นในจำนวนที่เพียงพอที่จะสามารถสร้างกลไกเพื่อถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการของบริษัท ไม่ให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดมีอำนาจเหนือการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท และทำให้กรรมการทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3. ประธานกรรมการ (Chairman) ควรเลือกมาจากกรรมการที่เป็นอิสระ และไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกับกรรมการผู้จัดการ เพื่อให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลและการบริหารงานประจำ

จากองค์ประกอบของคณะกรรมการตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการดูแลรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานของบริษัทให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิผล สามารถสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ดังนั้น คณะกรรมการที่มีองค์ประกอบที่ดี มีคุณภาพประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความสำเร็จของกิจการ (คณะกรรมการบริษัทภิบาลแห่งชาติ, 2548)

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

Chen and Jaggi (2000) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วนกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการหรือไม่ และการควบคุมบริษัทโดยครอบครัวมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวหรือไม่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างบริษัทขนาด

ใหญ่ในฮ่องกงจำนวน 87 บริษัทในปี 1993 และ 1994 ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และความสัมพันธ์นี้จะไม่ค่อยพบในบริษัทที่ถูกควบคุมโดยครอบครัวเมื่อเทียบกับบริษัทที่ไม่ถูกควบคุมโดยครอบครัว

Ho and Wong (2001) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในฮ่องกงจำนวน 98 บริษัทในปี 1998 ว่าบริษัทจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นหรือไม่ภายใต้การควบคุมของสมาชิกในครอบครัว การมีคณะกรรมการตรวจสอบ การมีกรรมการอิสระ และการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยวัดการกำกับดูแลกิจการผ่านทางสัดส่วนของกรรมการอิสระในคณะกรรมการ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และร้อยละของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจใช้การให้คะแนนถ่วงน้ำหนักจากแบบประเมินในการวัด ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ในขณะที่การมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ นอกจากนี้ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

Eng and Mak (2003) ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์จำนวน 158 บริษัทในปี 1995 โดยแบ่งลักษณะโครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็นการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหาร (Managerial Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร การถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง (Blockholder Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ 5% หรือมากกว่า และการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government Ownership) และพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการจากร้อยละของกรรมการอิสระ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจนั้นใช้การให้คะแนนในการเปิดเผยข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงกลยุทธ์ ข้อมูลทางการเงินและไม่ใช้ข้อมูลทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล โดยการมี Managerial Ownership และ Government Ownership จะมีการเปิดเผยที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม Blockholder Ownership ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการเพิ่มขึ้นของกรรมการภายนอกทำให้การเปิดเผยข้อมูลลดลง และยังพบว่าบริษัทขนาดใหญ่และบริษัทที่มีหนี้ต่ำจะมีการเปิดเผยที่มากขึ้น

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อของบริษัทจดทะเบียนจำนวน 336 บริษัทในปี 2545 โดยทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลจากข้อมูลที่มีการเปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี หนังสือแนบประชุม และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ผลการประเมินพบว่าบริษัทจดทะเบียนร้อยละ 90 ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มากกว่าระดับ 50 คะแนนขึ้นไป นอกจากนี้ข้อสังเกตจากการประเมินผลในหลักการเกี่ยวกับการถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารพบว่า บริษัทที่มีจำนวนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของกรรมการทั้งคณะ มีสัดส่วนกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะมีเพียงร้อยละ 48 ส่วนขนาดของคณะกรรมการบริษัทโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11 คน ทั้งนี้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการรวมหรือแยกตำแหน่งพบว่า บริษัทที่มีประธานกรรมการเป็นคนละท่านกับกรรมการผู้จัดการมีสูงถึงร้อยละ 87 ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด

Gul and Leung (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของคณะกรรมการในรูปแบบการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ จาก 385 บริษัทในประเทศฮ่องกงปี 1996 พบว่าการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก กับการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลจะพบค่อนข้างน้อยในบริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่เป็นกรรมการอิสระในสัดส่วนที่สูง

อุษณา ภัทรมนตรี (2548) ศึกษาการกำกับดูแลกับการเปิดเผยข้อมูลของธนาคารไทยขนาดเล็ก 7 ธนาคาร ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2545 โดยศึกษาถึงความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทน การเปิดเผยข้อมูลและปัจจัยด้านการกำกับดูแลอื่น ได้แก่ การมีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยหรือต่างชาติ การกระจายตัวหรือกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น การแบ่งแยกหน้าที่ของประธานกรรมการกับประธานฝ่ายบริหาร และอัตราร้อยละของกรรมการอิสระในคณะกรรมการ ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างธนาคารที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทยและต่างชาติ หรือ ระหว่างธนาคารที่มีการกระจายหรือกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น รวมทั้งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งแยกหน้าที่ของประธานกรรมการกับประธานฝ่ายบริหารกับการเปิดเผยและอัตราผลตอบแทน แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อหุ้นต่อการ

เปิดเผยข้อมูล และการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนทรัพย์สินและอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นต่ออัตราร้อยละของกรรมการอิสระ

Cheng and Courtenay (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการ กวาระเบียบและการเปิดเผยข้อมูล โดยสำรวจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ จำนวน 104 บริษัทในปี 2000 พบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แม้ว่าขนาดของคณะกรรมการและการรวมตำแหน่งระหว่างประธาน กรรมการกับการจัดการจะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แต่ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มากกว่าครึ่ง (>50%) จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยสมัครใจมากกว่าบริษัทที่มีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน และเป็นที่ชัดเจนว่ากลไกการ กำกับดูแลจากภายนอก สภาพแวดล้อมของกฎข้อบังคับช่วยยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วน กรรมการอิสระและระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์โดย ใช้พื้นฐานของการเปิดเผยตามมาตรฐาน (Disclosure-Based) มากกว่าใช้พื้นฐานของความสมัครใจ (Merit-Based)

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ภายใต้การสนับสนุนของตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ทำการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 402 บริษัท โดยประเมินจากหลักฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยอย่างเป็นทางการ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ตามโครงการเป็นหลักเกณฑ์ที่บริษัท McKinsey & Company ได้พัฒนาขึ้นโดยใช้หลักการกำกับ ควบคุมกิจการที่ดีของกลุ่มประเทศ OECD โดยแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders)
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Stakeholders)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Board Responsibilities)

จากการประเมินนี้พบว่า การเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ไปในทาง เดียวกันกับผลการดำเนินงาน กล่าวคือบริษัทที่ได้รับคะแนนในการประเมินการเปิดเผยการกำกับ ควบคุมกิจการที่ดีสูงขึ้น จะมีผลการดำเนินงานซึ่งวัดโดย Tobin's Q สูงขึ้น และเมื่อพิจารณาผลการ

ประเมินจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรได้รับคะแนนโดยเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มเทคโนโลยี นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์จำแนกตามขนาดของคณะกรรมการและองค์ประกอบของคณะกรรมการ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ (198 บริษัท, คิดเป็นร้อยละ 50) มีขนาดของคณะกรรมการ 5 - 10 คน และเป็นขนาดที่มี Tobin's Q โดยเฉลี่ยสูงที่สุดในส่วนของสัดส่วนกรรมการอิสระ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ (183 บริษัท, คิดเป็นร้อยละ 46.21) มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33% - 49% และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่าจะมีค่า Tobin's Q โดยเฉลี่ยสูงกว่า นอกจากนี้พบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่าจะได้รับคะแนนการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่า

จากการศึกษาผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ชื่อผู้ศึกษา	ตัวแปรในการศึกษา	ผลการศึกษา
Chen & Jaggi (2000)	สัดส่วนกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	✓ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน (+)
Ho & Wong (2001)	จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (+)
	ร้อยละของสมาชิกครอบครัว	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (-)
	สัดส่วนกรรมการอิสระ	- Not significant
	การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	- Not significant
Eng & Mak (2003)	Managerial Ownership	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (-)
	Government Ownership	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (-)
	Blockholder Ownership	- Not significant
	ร้อยละของกรรมการอิสระ	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (-)
Gul & Leung (2004)	การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (-)
	สัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (+)
อุษณา ภัทรมนตรี (2548)	การแบ่งแยกหน้าที่ของประธานกรรมการกับประธานฝ่ายบริหาร	- Not significant
	อัตราผลกำไรต่อหุ้น	✓ การเปิดเผยข้อมูล (+)
	อัตราผลตอบแทนทรัพย์สินและอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น	✓ ร้อยละของกรรมการอิสระ (+)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

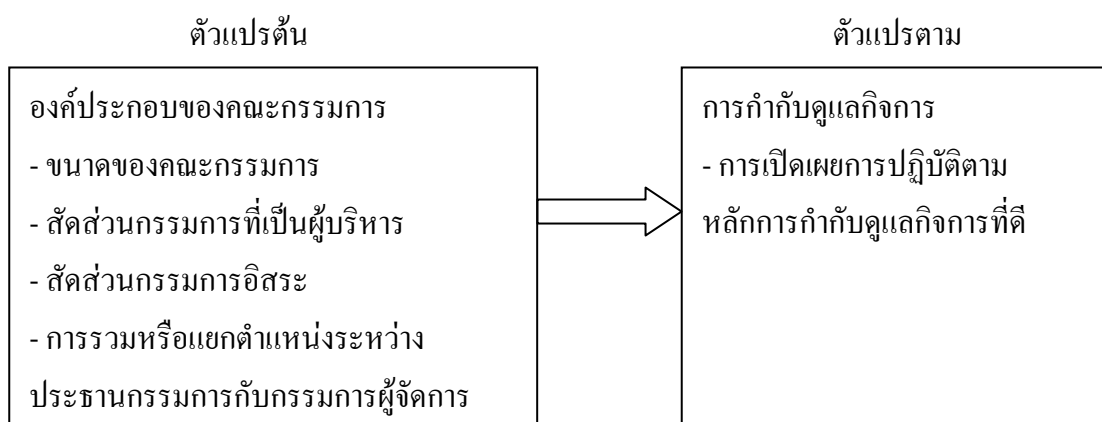
ชื่อผู้ศึกษา	ตัวแปรในการศึกษา	ผลการศึกษา
Cheng & Courtenay (2006)	สัดส่วนกรรมการอิสระ	✓ การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (+)
	ขนาดของคณะกรรมการ	- Not significant
	การรวมตำแหน่งระหว่างประธาน	
	กรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	- Not significant
IOD (2549)	การเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดี	✓ ผลการดำเนินงาน (+)
	สัดส่วนกรรมการอิสระ	✓ ผลการดำเนินงาน และ การเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการ (+)

หมายเหตุ: ✓ = สัมพันธ์ ; - = ไม่สัมพันธ์

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาผลการศึกษาของ Chen and Jaggi (2000) Ho and Wong (2001) Eng and Mak (2003) Gul and Leung (2004) และ Cheng and Courtenay (2006) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของกรรมการอิสระ รวมทั้งการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับ กรรมการผู้จัดการ เป็นตัวแปรอันมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล และจากการวิเคราะห์ของสมาคม ส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) พบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระมีผลต่อการเปิดเผย การกำกับดูแลกิจการ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ต่างจากผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวโดยนำสัดส่วน กรรมการที่เป็นผู้บริหารมาศึกษา เนื่องจากกรรมการที่เป็นผู้บริหารมักจะมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ทำ และธรรมชาติของตลาด ซึ่งความรู้และประสบการณ์ของกรรมการจากภายในจะช่วยคณะกรรมการ ในการควบคุมดูแลและประเมินฝ่ายบริหาร (Pilger, 1994) รวมทั้งกำหนดนโยบายและกำกับการ บริหารงานให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ (ไชศรี วิสุทธิพิณตร, 2545) จากเหตุผลและผล การศึกษาที่เกี่ยวข้องข้างต้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้ศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการจากขนาด ของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ การรวมหรือแยก ตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และศึกษาการกำกับดูแลกิจการจากการ เปิดเผยมการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการ จัดการกิจการที่ดี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2544) รวมทั้งเป็นการเพิ่มความเชื่อถือและ ความโปร่งใสของการบริหารอีกด้วย (หิรัญ รติศรี, 2543)

กรอบแนวคิดในการศึกษา จึงเป็นดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาคาดว่าจะพบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากการมีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เหมาะสม มีการถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและมีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ เป็น 1 ในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวจะส่งผลให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้สามารถกำหนดสมมติฐานตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้เป็นไปตามผลการศึกษาของ Cheng and Courtenay (2006) ซึ่งกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

H_1 : ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สมมติฐานข้อที่ 2 สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากกรรมการที่เป็นผู้บริหารเป็น 1 ในองค์ประกอบของคณะกรรมการตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542) และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำของบริษัท ซึ่งแสดงว่ากรรมการที่เป็นผู้บริหาร มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัท แต่การมีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารในจำนวนที่มากขึ้น อาจทำให้การถ่วงดุลอำนาจการบริหารงานภายในคณะกรรมการของบริษัทไม่ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้การมีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็นจากคณะกรรมการอื่นอาจทำได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะเรื่องที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการ จึงคาดว่าจะพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

H_1 : สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สมมติฐานข้อที่ 3 สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้เป็นไปตามผลการวิเคราะห์ของ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ที่พบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่าจะได้รับคะแนนการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่า และผลการศึกษาของ Chen and Jaggi (2000) Gul and Leung (2004) และ Cheng and Courtenay (2006) ที่พบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : สัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

H_1 : สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับ
คู่แข่งกิจการที่ดี

สมมติฐานข้อที่ 4 การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการ
ผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับคู่แข่งกิจการที่ดี ทั้งนี้เป็นไปตาม
ผลการศึกษาของ Gul and Leung (2004) ที่พบว่าการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับ
กรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย ซึ่งกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับคู่แข่งกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมตำแหน่ง
ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการไม่แตกต่างกับบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งระหว่าง
ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

H_1 : การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับคู่แข่งกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมตำแหน่ง
ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการแตกต่างกับบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งระหว่าง
ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในส่วนของวิธีการศึกษาจะกล่าวถึง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะกล่าวถึง แหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลและผลการศึกษาในอดีตเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ รวบรวมจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ที่มีการเก็บรวบรวมไว้ในแหล่งและฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เปลี่ยนชื่อเป็นห้องสมุดมารวย ในปี พ.ศ. 2547) รวมทั้งเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีการเผยแพร่และเปิดเผย

2. ข้อมูลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท อันได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับข้อมูลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บรวบรวมจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2548

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2548 ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มบริษัทที่อยู่ในหมวดระหว่างฟื้นฟู กลุ่มกองทุน ธุรกิจขนาดกลาง (MAI) และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (อยู่ในหมวดอสังหาริมทรัพย์) รวมทั้งบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือบริษัทที่ไม่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	จำนวน	40	บริษัท
2. กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	จำนวน	35	บริษัท
3. กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	จำนวน	47	บริษัท
4. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	จำนวน	83	บริษัท
5. กลุ่มทรัพยากร	จำนวน	18	บริษัท
6. กลุ่มบริการ	จำนวน	76	บริษัท
7. กลุ่มเทคโนโลยี	จำนวน	<u>42</u>	บริษัท
รวม	จำนวน	<u>341</u>	บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2548 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (Board size) ประกอบไปด้วย จำนวนกรรมการทั้งหมดในคณะกรรมการของบริษัท คำนวณจาก

ขนาดของคณะกรรมการบริษัท = กรรมการที่เป็นผู้บริหาร + กรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารที่ไม่ใช่กรรมการอิสระ + กรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารที่เป็นกรรมการอิสระ

2. สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร (Proportion of Executive Director) แสดงสัดส่วนกรรมการที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำ โดยคำนวณจาก

$$\text{สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

3. สัดส่วนกรรมการอิสระ (Proportion of Independent Director) แสดงสัดส่วนกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารที่เป็นกรรมการอิสระ โดยคำนวณจาก

$$\text{สัดส่วนกรรมการอิสระ} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่เป็นอิสระ} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

4. การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (CEO/Chairman Duality or Separation) แสดงการที่ประธานกรรมการเป็นคนเดียวกันหรือเป็นคนละคนกับกรรมการผู้จัดการ โดยจำแนกเป็น 2 ค่า คือ

4.1 การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ แทนด้วยเลข 0

4.2 การแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ แทนด้วยเลข 1

5. ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่พิจารณาจากการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ใช้เครื่องมือคือ แบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จัดทำขึ้น (ปรากฏตามภาคผนวก ก) โดยพัฒนาจากแบบประเมินที่จัดทำโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย เฉพาะประเด็นที่สะท้อนการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้จะพิจารณาร่วมกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546) โดยมีข้อย่อยรวมทั้งหมด 47 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

5.1 มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในแต่ละข้อย่อย ให้คะแนน 1 คะแนน

5.2 ไม่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในแต่ละข้อย่อย ให้คะแนน 0 คะแนน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลจากแบบประเมินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จัดทำขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบประเมิน และนำไปใช้ทดลองเก็บข้อมูลก่อน 30 บริษัท จากนั้นรวบรวมข้อผิดพลาดและดำเนินการแก้ไขแบบประเมิน ก่อนการเก็บข้อมูลจริง

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จัดทำขึ้น โดยใช้วิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) เพื่อวัดความสอดคล้องระหว่างข้อย่อยต่างๆ ว่ากำลังวัดสิ่งเดียวกันหรือไม่ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbachs' alpha coefficient) ซึ่งถ้าค่าอัลฟาที่ได้มีค่าเข้าใกล้กับ 1 มาก แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือมาก

ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จัดทำขึ้น โดยนำไปใช้ทดลองเก็บข้อมูลกับบริษัทจำนวน 30 บริษัท พบว่าได้ค่าอัลฟาเท่ากับ 0.85

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ นำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 2 การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบคณะกรรมการ อันได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการจำแนกขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระ ดังนี้

1. ขนาดของคณะกรรมการบริษัท นำมาจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ดังนี้

1.1 ขนาดของคณะกรรมการ 5 - 10 คน

1.2 ขนาดของคณะกรรมการ 11 - 15 คน

1.3 ขนาดของคณะกรรมการตั้งแต่ 16 คนขึ้นไป

2. สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ใช้เป็นคำถามในแบบประเมินเกี่ยวกับกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร โดยคณะกรรมการจะประกอบไปด้วยกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ดังนั้นจึงอนุมานได้ว่าสามารถใช้เกณฑ์เดียวกันในการแบ่งได้ ดังนี้

2.1 สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25%

2.2 สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25% - 50%

2.3 สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากกว่า 50%

3. สัดส่วนกรรมการอิสระ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ดังนี้

3.1 สัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33%

3.2 สัดส่วนกรรมการอิสระเท่ากับ 33% - 49%

3.3 สัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ได้จากการให้คะแนนในแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยมีการคำนวณ ดังนี้

1. คำนวณร้อยละของคะแนนการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อใช้ในการอธิบายผลการศึกษารายการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวของแต่ละบริษัท โดยคำนวณจาก

$$\text{ร้อยละของคะแนนการเปิดเผย} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} * 100}{\text{คะแนนเต็ม (47 คะแนน)}}$$

2. คำนวณคะแนนเฉลี่ยการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในหลักการแต่ละข้อเพื่อใช้ในการอธิบายผลการศึกษาในหลักการแต่ละข้อ โดยคำนวณจาก

$$\text{คะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อย่อย} = \frac{\text{คะแนนที่ได้}}{\text{จำนวนข้อย่อย}}$$

นำร้อยละของคะแนนการเปิดเผยที่ได้ จำแนกระดับการเปิดเผย เป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ดังนี้

น้อยที่สุด = มีคะแนนการเปิดเผยน้อยกว่าร้อยละ 50.00

น้อย = มีคะแนนการเปิดเผยร้อยละ 50.00 – 59.99

ปานกลาง	=	มีคะแนนการเปิดเผยร้อยละ 60.00 – 69.99
มาก	=	มีคะแนนการเปิดเผยร้อยละ 70.00 – 79.99
มากที่สุด	=	มีคะแนนการเปิดเผยตั้งแต่ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำหรับข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สามารถคำนวณได้ทุกตัวแปร อันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระ กับ การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะเรียกความสัมพันธ์แบบนี้ว่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จะมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 และบอกถึงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549: 310) ดังนี้

1.1 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก และมีค่าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางเดียวกัน

1.2 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ และมีค่าใกล้ -1 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางตรงกันข้าม

1.3 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ตัวแปรหนึ่งเป็นแบบคำนวณไม่ได้ แต่อีกตัวแปรหนึ่งเป็นแบบคำนวณได้ ซึ่งตัวแปรแบบคำนวณไม่ได้และมีเพียง 2 กลุ่มย่อย อันได้แก่ การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และตัวแปรแบบคำนวณได้ อันได้แก่ การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะใช้การทดสอบ

ค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 กลุ่ม กรณี 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติทดสอบ t (t-test) เพื่อตรวจสอบว่าคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งของข้อมูลระหว่างสองกลุ่มมีความแตกต่างทางสถิติหรือไม่ และถ้าแตกต่างกันนั้นแตกต่างกันอย่างไร โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะนั้นๆ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549: 159)

จากนั้นใช้วิธีการคำนวณหาค่าสถิติที่เรียกว่า ค่าอีต้า (Eta) เพื่อหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งค่าที่ได้จะบอกถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดระหว่างข้อมูล 2 กลุ่มนั้น แต่ไม่ได้ระบุรูปแบบของความสัมพันธ์ว่าเป็นเชิงเส้นตรงหรือแบบใด โดยค่า Eta จะไม่มีค่าเป็นลบและมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549: 323) ในความหมายดังนี้

0.00 - 0.19	=	มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก
0.20 - 0.39	=	มีความสัมพันธ์กันน้อย
0.40 - 0.59	=	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.60 - 0.79	=	มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง
0.80 - 1.00	=	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

บทที่ 4

ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้ จะนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

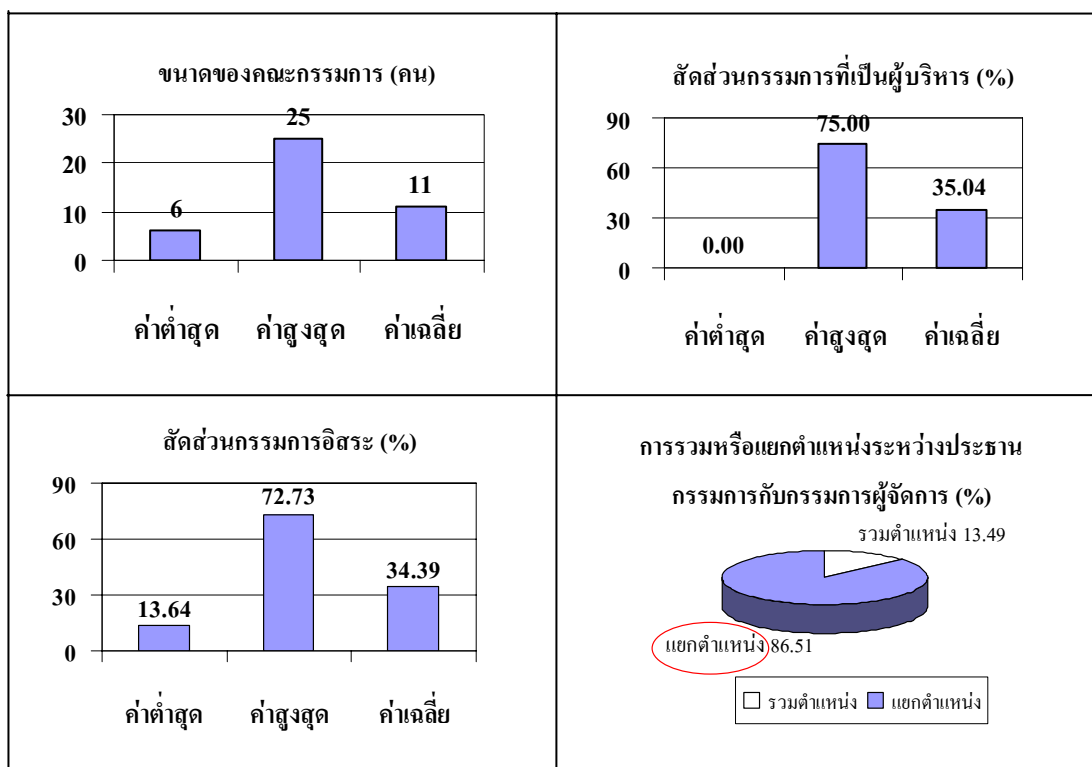
ส่วนที่ 2 การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนอันได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 341 บริษัท สรุปได้ดังภาพที่ 2 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 2-6 ดังนี้

จากตารางที่ 2 พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 6-25 คน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 11 คน ส่วนสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร อยู่ระหว่างร้อยละ 0.00-75.00 ของกรรมการทั้งคณะ โดยเฉลี่ยคือร้อยละ 35.04 ของกรรมการทั้งคณะ สัดส่วนกรรมการอิสระอยู่ระหว่างร้อยละ 13.64-72.73 ของกรรมการทั้งคณะ โดยเฉลี่ยคือร้อยละ 34.39 ของกรรมการทั้งคณะ

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน

ตารางที่ 2 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน

รายการ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ขนาดของคณะกรรมการ (คน)	6	25	11	2.877
สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร (%)	0.00	75.00	35.04	17.351
สัดส่วนกรรมการอิสระ (%)	13.64	72.73	34.39	10.226

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามากกว่า (295 บริษัท, 86.51%) มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยทั้ง 2 ท่านไม่ได้เป็นบุคคลคนเดียว

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่าง
ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	จำนวน	ร้อยละ
รวมตำแหน่ง	46	13.49
แยกตำแหน่ง	295	86.51
รวม	341	100.00

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามขนาดของคณะกรรมการบริษัท

ขนาดของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
5 - 10 คน	165	48.39
11 - 15 คน	158	46.33
16 คน ขึ้นไป	18	5.28
รวม	341	100.00

เมื่อจำแนกขนาดของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษา จากตารางที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่มีขนาด 5-10 คน (165 บริษัท, 48.39%) รองลงมาคือขนาด 11-15 คน (158 บริษัท, 46.33%) และขนาด 16 คนขึ้นไป (18 บริษัท, 5.28%) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร

สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 25%	100	29.33
25% - 50%	187	54.84
มากกว่า 50%	54	15.84
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 5 เมื่อจำแนกสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารอยู่ในช่วง 25%-50% ของกรรมการทั้งคณะ (187 บริษัท, 54.84%) รองลงมาคือน้อยกว่า 25% (100 บริษัท, 29.33%) และมากกว่า 50% (54 บริษัท, 15.84%)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการอิสระ

สัดส่วนกรรมการอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 33%	149	43.70
33% - 49%	157	46.04
50% ขึ้นไป	35	10.26
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 6 เมื่อจำแนกสัดส่วนกรรมการอิสระของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระอยู่ในช่วง 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (157 บริษัท, 46.04%) รองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (149 บริษัท, 43.70%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (35 บริษัท, 10.26%)

ทั้งนี้ในส่วนผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ปรากฏดังภาคผนวก ค

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนแล้ว ต่อไปก็จะพิจารณาผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน โดยมีรายละเอียดดังส่วนถัดไป

ส่วนที่ 2 การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำหรับผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 341 บริษัท ซึ่งใช้การให้คะแนนในแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเก็บรวบรวมจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูล

ประจำปี พ.ศ. 2548 จากตารางที่ 7 พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีการเปิดเผยเฉลี่ยร้อยละ 67.82 โดยได้คะแนนเฉลี่ย 31.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 47 คะแนน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนการเปิดเผยการปฏิบัติตาม
หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
คะแนนการเปิดเผย	31.88	7.015	67.82	341

จากตารางที่ 8 เมื่อนำการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาจำแนกตามระดับ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.56) มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป แต่บริษัทจดทะเบียนมีระดับของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่างกัน โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก (93 บริษัท, 27.27%) รองลงมาคือ ระดับปานกลาง (85 บริษัท, 24.93%) ระดับมากที่สุด (73 บริษัท, 21.41%) และระดับน้อย (51 บริษัท, 14.96%)

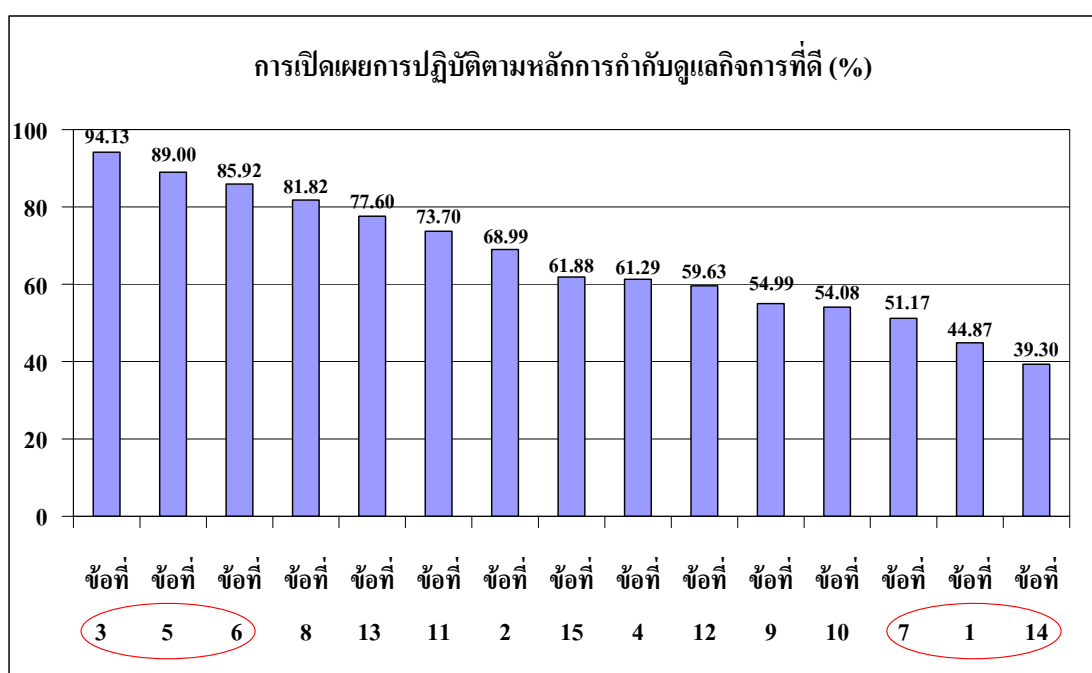
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตาม
หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คะแนนการเปิดเผย	ระดับการเปิดเผย	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
น้อยกว่าร้อยละ 50.00	น้อยที่สุด	39	11.44
ร้อยละ 50.00 - 59.99	น้อย	51	14.96
ร้อยละ 60.00 - 69.99	ปานกลาง	85	24.93
ร้อยละ 70.00 - 79.99	มาก	93	27.27
ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป	มากที่สุด	73	21.41
รวม		341	100.00

ตารางที่ 9 คะแนน ร้อยละ และอันดับที่ของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามหลักการแต่ละข้อ

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ	อันดับที่
ข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ	153.00	44.87	14
ข้อที่ 2 ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน	235.25	68.99	7
ข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ	321.00	94.13	1
ข้อที่ 4 การประชุมผู้ถือหุ้น	209.00	61.29	9
ข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	303.50	89.00	2
ข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์	293.00	85.92	3
ข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ	174.50	51.17	13
ข้อที่ 8 การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	279.00	81.82	4
ข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง	187.50	54.99	11
ข้อที่ 10 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร	184.40	54.08	12
ข้อที่ 11 การประชุมคณะกรรมการ	251.33	73.70	6
ข้อที่ 12 คณะอนุกรรมการ	203.33	59.63	10
ข้อที่ 13 ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน	264.60	77.60	5
ข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ	134.00	39.30	15
ข้อที่ 15 ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน	211.00	61.88	8

เมื่อพิจารณาตามหลักการในแต่ละข้อ จากตารางที่ 9 พบว่า หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (321.00 คะแนน, 94.13%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (303.50 คะแนน, 89.00%) และหลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (293.00 คะแนน, 85.92%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (134.00 คะแนน, 39.30%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (153.00 คะแนน, 44.87%) และหลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ (174.50 คะแนน, 51.17%) สรุปได้ดังภาพที่ 3 โดยรายละเอียดผลการศึกษาแต่ละหลักการ ปรากฏดังตารางที่ 10-24 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในหลักการแต่ละข้อ (เรียงจากมากไปน้อย)

ตารางที่ 10 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 1

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ		
1.1 จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร	85.00	24.93
1.2 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ	221.00	64.81
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 1	153.00	44.87

1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

จากตารางที่ 10 พบว่าบริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 44.87 โดยบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยว่านโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการได้รับความเห็นชอบ

จากคณะกรรมการถึงร้อยละ 64.81 แต่มีการเปิดเผยว่าได้จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรเพียงร้อยละ 24.93 เท่านั้น

ตารางที่ 11 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 2

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน		
2.1 อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม	157.00	46.04
2.2 เปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง	230.00	67.45
2.3 ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้า	304.00	89.15
2.4 ส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุมนอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า	250.00	73.31
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 2	235.25	68.99

2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน

สำหรับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการข้อนี้ จากตารางที่ 11 พบว่าบริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยคิดเป็นร้อยละ 68.99 โดยประเด็นที่บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยได้เป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 89.15 คือ การส่งข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า ในขณะที่การส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุมนอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นกลับมีการเปิดเผยเพียงร้อยละ 73.31 อย่างไรก็ตามพบว่า ประเด็นในเรื่องการเปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองนั้น มีการเปิดเผยร้อยละ 67.45 และประเด็นที่ยังปฏิบัติได้น้อยสำหรับหลักการข้อนี้คือ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม ซึ่งมีเพียงร้อยละ 46.04 เท่านั้น ที่เปิดเผยว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว

ตารางที่ 12 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ
บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 3

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ		
3.1 มีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง	321.00	94.13

3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

จากตารางที่ 12 พบว่าบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยว่ามีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องร้อยละ 94.13

ตารางที่ 13 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ
บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 4

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
4. การประชุมผู้ถือหุ้น		
4.1 การเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัท	116.00	34.02
4.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	302.00	88.56
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 4	209.00	61.29

4. การประชุมผู้ถือหุ้น

จากตารางที่ 13 พบว่าบริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 61.29 โดยเปิดเผยว่าได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามใดๆ ต่อที่ประชุมร้อยละ 88.56 และมีเพียงร้อยละ 34.02 เท่านั้นที่เปิดเผยถึงการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัทเพื่อตอบคำถามในที่ประชุม

ตารางที่ 14 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ
บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 5

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์		
5.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	317.00	92.96
5.2 แบ่งแยกบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่าง คณะกรรมการกับฝ่ายจัดการ	290.00	85.04
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 5	303.50	89.00

5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

จากตารางที่ 14 บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการข้อนี้ร้อยละ 89.00 โดยเปิดเผยถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการร้อยละ 92.96 และเปิดเผยว่ามีการแบ่งแยกบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการร้อยละ 85.04

ตารางที่ 15 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ
บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 6

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์		
6.1 กำหนดมาตรการในการขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์	318.00	93.26
6.2 กำหนดมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายใน	314.00	92.08
6.3 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติเสมือนทำรายการกับ บุคคลภายนอก	217.00	63.64
6.4 เปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้ง ทางผลประโยชน์	323.00	94.72
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 6	293.00	85.92

6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์

จากตารางที่ 15 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการข้อนี้ร้อยละ 85.92 โดยบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ร้อยละ 94.72 และมีมาตรการในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ร้อยละ 93.26 ส่วนมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายในมีการเปิดเผยร้อยละ 92.08 นอกจากนี้บริษัทจดทะเบียนที่เปิดเผยว่าการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติตามเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอกมีร้อยละ 63.64

ตารางที่ 16 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 7

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
7. จริยธรรมธุรกิจ		
7.1 จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร	229.00	67.16
7.2 มีการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว	120.00	35.19
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 7	174.50	51.17

7. จริยธรรมธุรกิจ

จากตารางที่ 16 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการข้อนี้ร้อยละ 51.17 โดยเปิดเผยว่าได้จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษรร้อยละ 67.16 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 32.84 บ้างระบุว่าอยู่ระหว่างจัดทำจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร แต่บางบริษัทระบุว่าไม่มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณแต่ไม่ได้บอกว่าจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ ส่วนการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว มีการเปิดเผยว่ามีการปฏิบัติเพียงร้อยละ 35.19 เท่านั้น

8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

จากตารางที่ 17 บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการข้อนี้ร้อยละ 81.82 ซึ่งบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยจำนวนของคณะกรรมการทั้งหมดมีร้อยละ 93.84 ซึ่งร้อยละ 80.35 เปิดเผยจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ในขณะที่เปิดเผยจำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารใน

สัดส่วนที่น้อยกว่าคือร้อยละ 78.59 โดยบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะมีเพียงร้อยละ 56.30 แต่พบว่าทุกบริษัท มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน ซึ่งเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด

ตารางที่ 17 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 8

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร		
8.1 ระบุจำนวนของคณะกรรมการทั้งหมด	320.00	93.84
8.2 ระบุจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	274.00	80.35
8.3 ระบุจำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	268.00	78.59
8.4 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะ	192.00	56.30
8.5 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน	341.00	100.00
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 8	279.00	81.82

ตารางที่ 18 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 9

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง		
9.1 การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ	296.00	86.80
9.2 ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ	79.00	23.17
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 9	187.50	54.99

9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง

จากตารางที่ 18 พบว่าบริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการซื้อนี้ร้อยละ 54.99 โดยบริษัทที่มีการเปิดเผยว่ามีการแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีสูงถึงร้อยละ 86.80 แต่บริษัทที่มีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระมีเพียงร้อยละ 23.17 เท่านั้น

ตารางที่ 19 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 10

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
10. คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร		
10.1 ผู้ถือหุ้นเป็นผู้อนุมัติคำตอบแทนกรรมการ	248.00	72.73
10.2 เปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร	279.00	81.82
10.3 เปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะคำตอบแทน	159.00	46.63
10.4 เปิดเผยคำตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล	231.00	67.74
10.5 เปิดเผยคำตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคล	5.00	1.47
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 10	184.40	54.08

10. คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

จากตารางที่ 19 บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 54.08 โดยเปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายคำตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหารถึงร้อยละ 81.82 ส่วนการเปิดเผยว่าคำตอบแทนกรรมการได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นมีร้อยละ 72.73 ทั้งนี้ได้มีการเปิดเผยคำตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคลร้อยละ 67.74 แต่รายละเอียดรูปแบบหรือลักษณะคำตอบแทนกลับมีการเปิดเผยเพียงร้อยละ 46.63 ในขณะที่เปิดเผยคำตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคลมีเพียงร้อยละ 1.47 เท่านั้น

ตารางที่ 20 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ
บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 11

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
11. การประชุมคณะกรรมการ		
11.1 กำหนดการประชุมล่วงหน้า	182.00	53.37
11.2 คณะกรรมการได้รับข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุม ล่วงหน้า	282.00	82.70
11.3 เปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุม	290.00	85.04
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 11	251.33	73.70

11. การประชุมคณะกรรมการ

จากตารางที่ 20 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 73.70 โดยมีการเปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการร้อยละ 85.04 และมีการเปิดเผยว่าได้ส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุมให้กับคณะกรรมการล่วงหน้าถึงร้อยละ 82.70 นอกจากนี้ มีเพียงร้อยละ 53.37 เท่านั้นที่กำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าทั้งปี

12. คณะอนุกรรมการ

จากตารางที่ 21 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 59.63 โดยทุกบริษัทเปิดเผยว่าได้จัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ และมีการเปิดเผยถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการแต่ละชุดถึงร้อยละ 97.95 ทั้งนี้มีร้อยละ 78.59 ที่เปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะอนุกรรมการ ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 33.72 เท่านั้น ที่เปิดเผยว่าจัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดคำตอบแทน ซึ่งร้อยละ 26.39 เปิดเผยว่าสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะอนุกรรมการกำหนดคำตอบแทนเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และร้อยละ 21.11 เปิดเผยว่ามีประธานคณะอนุกรรมการคำตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ

ตารางที่ 21 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 12

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
12. คณะอนุกรรมการ		
12.1 จัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ	341.00	100.00
12.2 จัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	115.00	33.72
12.3 กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะอนุกรรมการแต่ละชุด	334.00	97.95
12.4 สมาชิกคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็น กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	90.00	26.39
12.5 ประธานคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็น กรรมการอิสระ	72.00	21.11
12.6 ระบุจำนวนครั้งของการประชุมคณะอนุกรรมการ	268.00	78.59
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 12	203.33	59.63

ตารางที่ 22 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ บริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 13

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน		
13.1 จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน	338.00	99.12
13.2 จัดให้มีการจัดการความเสี่ยง	270.00	79.18
13.3 จัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อ ตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้	328.00	96.19
13.4 จัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่ง ของบริษัท	195.00	57.18
13.5 หน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในรายงานผล การตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ	192.00	56.30
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 13	264.60	77.60

13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

จากตารางที่ 22 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 77.60 โดยเปิดเผยว่าจัดให้มีระบบควบคุมภายในร้อยละ 99.12 และร้อยละ 96.19 เปิดเผยว่าได้จัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้ นอกจากนี้ร้อยละ 79.18 เปิดเผยว่าได้จัดให้มีการจัดการความเสี่ยง แต่มีเพียงร้อยละ 57.18 เท่านั้นที่ระบุว่าจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท ส่วนบริษัทจดทะเบียนที่เปิดเผยว่าการรายงานของหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบมีเพียงร้อยละ 56.30

ตารางที่ 23 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 14

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
14. รายงานของคณะกรรมการ		
14.1 คณะกรรมการจัดทำรายงานเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานการเงิน โดยแสดงอยู่ในรายงานประจำปี	134.00	39.30

14. รายงานของคณะกรรมการ

จากตารางที่ 23 บริษัทจดทะเบียนที่จัดทำรายงานของคณะกรรมการเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงอยู่ในรายงานประจำปี มีเพียงร้อยละ 39.30 เท่านั้น ซึ่งบางบริษัทที่เหลือได้มีการอธิบายถึงความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน แต่ไม่ได้จัดทำเป็นรายงานของคณะกรรมการแยกแสดงต่างหาก

15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

จากตารางที่ 24 บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้ร้อยละ 61.88 โดยบริษัทที่เปิดเผยว่ามีผู้รับผิดชอบงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งเป็นหน่วยงานหรือการแต่งตั้งบุคคลให้ดูแลงานด้านนี้ร้อยละ 72.43 และร้อยละ 58.36 เปิดเผยว่าได้เปิดเผยข้อมูลทาง

การเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งนี้มีเพียงร้อยละ 54.84 เท่านั้นที่เปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์

ตารางที่ 24 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 15

หลักการ	คะแนน	ร้อยละ
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน		
15.1 เปิดเผยข้อมูลการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ	199.00	58.36
15.2 จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์	247.00	72.43
15.3 เปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์	187.00	54.84
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อที่ 15	211.00	61.88

ทั้งนี้ในส่วนผลการศึกษาศึกษาการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ปรากฏดังภาพผนวก ง

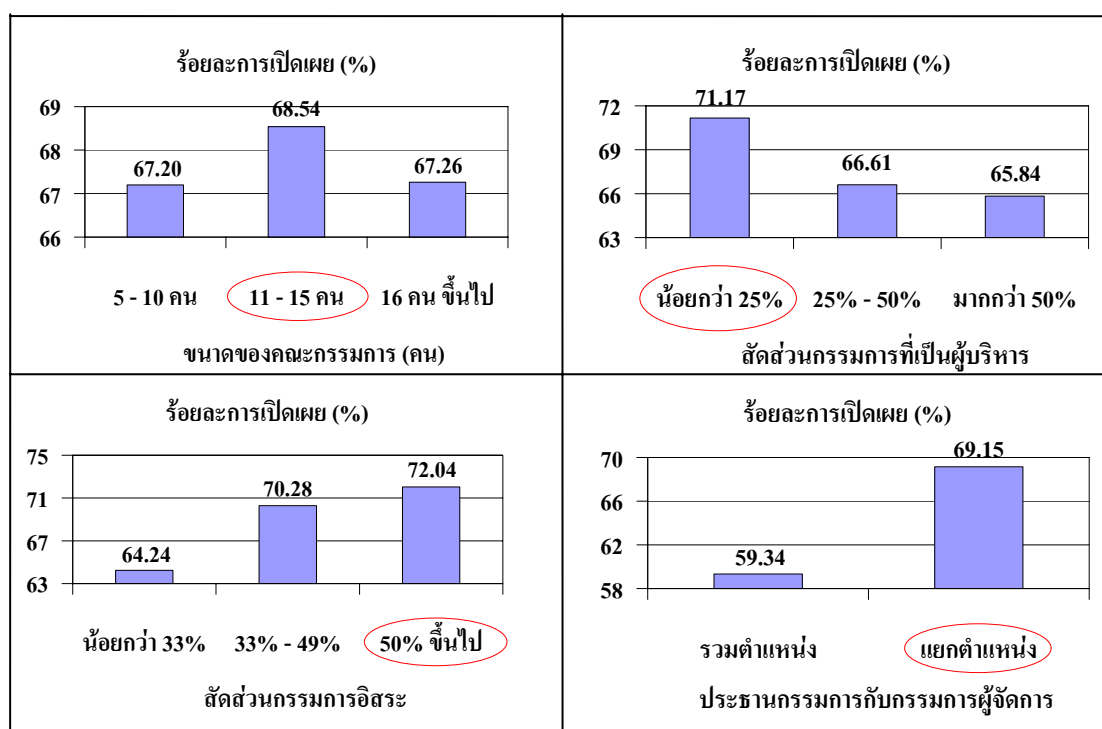
เมื่อพิจารณาผลการศึกษการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนแล้ว ต่อไปเป็นผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน มีรายละเอียด ดังส่วนถัดไป

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำหรับผลการศึกษาในส่วนนี้ จะแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการศึกษการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ และผลการศึกษาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการค้ากับดูแลกิจการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ อันได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ดังภาพที่ 4 สรุปว่า ขนาดของคณะกรรมการเท่ากับ 11-15 คน สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% ของกรรมการทั้งคณะ สัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ของกรรมการทั้งคณะขึ้นไป และการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ จะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มอื่น รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 25-28 ดังนี้

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ

1. จากตารางที่ 25 ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการ จำแนกตามขนาดของคณะกรรมการ พบว่าบริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน จะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.54 (32.22 คะแนน) รองลงมาคือ บริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการ 16 คนขึ้นไป และบริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 67.26 (31.61 คะแนน) และ 67.20 (31.58 คะแนน) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามขนาดของคณะกรรมการ

ขนาดของคณะกรรมการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
5 - 10 คน	31.58	6.485	67.20	165
11 - 15 คน	32.22	7.226	68.54	158
16 คน ขึ้นไป	31.61	9.714	67.26	18
รวม	31.88	7.015	67.82	341

2. จากตารางที่ 26 ผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร พบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% ของกรรมการทั้งคณะ จะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.17 (33.45 คะแนน) รองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% คิดเป็นร้อยละ 66.61 (31.30 คะแนน) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากกว่า 50% คิดเป็นร้อยละ 65.84 (30.94 คะแนน)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร

สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
น้อยกว่า 25%	33.45	6.165	71.17	100
25% - 50%	31.30	7.160	66.61	187
มากกว่า 50%	30.94	7.619	65.84	54
รวม	31.88	7.015	67.82	341

3. จากตารางที่ 27 ผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามสัดส่วนกรรมการอิสระ พบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป จะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 72.04 (33.86 คะแนน) รองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% คิดเป็นร้อยละ 70.28 (33.03 คะแนน) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% คิดเป็นร้อยละ 64.24 (30.19 คะแนน)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการอิสระ

สัดส่วนกรรมการอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
น้อยกว่า 33%	30.19	7.200	64.24	149
33% - 49%	33.03	6.738	70.28	157
50% ขึ้นไป	33.86	5.956	72.04	35
รวม	31.88	7.015	67.82	341

4. จากตารางที่ 28 ผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ พบว่าบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ จะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีคิดเป็นร้อยละ 69.15 (32.50 คะแนน) ซึ่งมากกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยมีการเปิดเผยคิดเป็นร้อยละ 59.34 (27.89 คะแนน)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
รวมตำแหน่ง	27.89	8.223	59.34	46
แยกตำแหน่ง	32.50	6.610	69.15	295
รวม	31.88	7.015	67.82	341

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการแล้ว ต่อไปก็จะพิจารณาผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ มีรายละเอียด ดังหัวข้อถัดไป

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการ

สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะสรุปผลการศึกษาตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในบทที่ 2 และผลการศึกษาตามหลักการแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

	การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	t-Prob	n
ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	0.064	0.235	341
สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	-0.132	0.015*	341
สัดส่วนกรรมการอิสระ	0.205	0.000*	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1

ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2

สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารและการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากขึ้นจะส่งผลให้มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีน้อยลง

สมมติฐานข้อที่ 3

สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าสัดส่วนกรรมการอิสระมากขึ้นจะส่งผลให้มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากขึ้น

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

ประธานกรรมการกับ กรรมการผู้จัดการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	n	t-value	t-Prob	Eta
รวมตำแหน่ง	27.89	8.223	46	-4.245	0.000*	0.225
แยกตำแหน่ง	32.50	6.610	295			

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 4

การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากตารางที่ 30 ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ พบว่า การ

เปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งแตกต่างกับบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งจะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นั่นคือ การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเมื่อคำนวณหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่า มีความสัมพันธ์กันน้อย

จากตารางที่ 31 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการกำกับดูแลกิจการ สรุปได้ว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัท เท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 31 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

องค์ประกอบของคณะกรรมการ	การเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
ขนาดของคณะกรรมการ	-
สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	√
สัดส่วนกรรมการอิสระ	√
การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	√

หมายเหตุ: √ = สัมพันธ์ ; - = ไม่สัมพันธ์

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แล้ว ต่อไปเป็นผลการทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีในหลักการแต่ละข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีในหลักการแต่ละข้อ ปรากฏดังตารางที่ 32-46 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 32 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 1

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
1. นโยบายเกี่ยวกับการการค้ากับดูแลกิจการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.161	-0.088	-0.014
t-Prob	0.003*	0.105	0.791
n	341	341	341
1.1 จัดทำนโยบายการค้ากับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.205	-0.062	-0.019
t-Prob	0.000*	0.251	0.733
n	341	341	341
1.2 นโยบายเกี่ยวกับการการค้ากับดูแลกิจการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.059	-0.077	-0.005
t-Prob	0.278	0.156	0.925
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1. นโยบายเกี่ยวกับการการค้ากับดูแลกิจการ

จากตารางที่ 32 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 1 พบว่ามีเพียงขนาดของคณะกรรมการที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผย

ตามหลักการในข้อนี้ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในประเด็นเรื่องการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 33 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 2

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.073	-0.043	0.055
t-Prob	0.178	0.429	0.308
n	341	341	341
2.1 อำนาจความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.098	-0.043	0.023
t-Prob	0.070	0.430	0.673
n	341	341	341
2.2 เปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.009	-0.079	0.110
t-Prob	0.865	0.145	0.042*
n	341	341	341
2.3 ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้า			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.014	0.002	0.044
t-Prob	0.790	0.975	0.414
n	341	341	341
2.4 ส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุมนอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.073	0.011	-0.02
t-Prob	0.181	0.836	0.716
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน

จากตารางที่ 33 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 2 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ ยกเว้นประเด็นเรื่องการเปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองซึ่งสัมพันธ์กับสัดส่วนกรรมการอิสระ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 34 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 3

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ			
3.1 มินโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.025	-0.100	0.041
t-Prob	0.645	0.064	0.452
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

จากตารางที่ 34 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 3 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 4

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
4. การประชุมผู้ถือหุ้น			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.048	0.01	0.019
t-Prob	0.379	0.861	0.725
n	341	341	341
4.1 การเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัท			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.066	0.014	0.001
t-Prob	0.225	0.790	0.985
n	341	341	341
4.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.005	-0.003	0.036
t-Prob	0.929	0.957	0.511
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. การประชุมผู้ถือหุ้น

จากตารางที่ 35 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 4 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 36 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 5

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.078	0.005	0.122
t-Prob	0.150	0.931	0.024*
n	341	341	341
5.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.104	-0.001	0.117
t-Prob	0.055	0.984	0.031*
n	341	341	341
5.2 แบ่งแยกบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.043	0.008	0.101
t-Prob	0.428	0.885	0.063
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

จากตารางที่ 36 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 5 พบว่า มีเพียงสัดส่วนกรรมการอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นเรื่องการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 37 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 6

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.000	-0.086	0.072
t-Prob	0.994	0.114	0.183
n	341	341	341
6.1 กำหนดมาตรการในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.008	-0.073	0.049
t-Prob	0.888	0.178	0.369
n	341	341	341
6.2 กำหนดมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายใน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.03	-0.085	0.087
t-Prob	0.579	0.117	0.107
n	341	341	341
6.3 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.012	-0.032	0.022
t-Prob	0.823	0.553	0.691
n	341	341	341
6.4 เปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.003	-0.038	0.039
t-Prob	0.954	0.484	0.469
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์

จากตารางที่ 37 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท
สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ

กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 6 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 38 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 7

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
7. จริยธรรมธุรกิจ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.104	-0.097	0.052
t-Prob	0.055	0.072	0.342
n	341	341	341
7.1 จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.109	-0.135	0.005
t-Prob	0.044*	0.012*	0.924
n	341	341	341
7.2 มีการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.065	-0.028	0.081
t-Prob	0.231	0.602	0.138
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

7. จริยธรรมธุรกิจ

จากตารางที่ 38 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 7 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ ยกเว้นประเด็นเรื่องการจัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งสัมพันธ์กับสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม และสัมพันธ์กับขนาดของคณะกรรมการบริษัท โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 39 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 8

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.229	0.055	0.352
t-Prob	0.000*	0.315	0.000*
n	341	341	341
8.1 ระบุจำนวนของคณะกรรมการทั้งหมด			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.059	-0.02	-0.012
t-Prob	0.281	0.714	0.826
n	341	341	341
8.2 ระบุจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.03	0.145	-0.005
t-Prob	0.585	0.007*	0.932
n	341	341	341
8.3 ระบุจำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.007	0.116	0.006
t-Prob	0.899	0.033*	0.918
n	341	341	341
8.4 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.536	-0.088	0.740
t-Prob	0.000*	0.106	0.000*
n	341	341	341
8.5 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.a	. a	.a
t-Prob	.	.	.
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

จากตารางที่ 39 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 8 พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางตรงกันข้าม และสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นเดียวกัน คือ คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะ ทั้งนี้พบว่าสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารสัมพันธ์กับประเด็นในเรื่อง การระบุจำนวนกรรมการทั้งที่เป็นผู้บริหารและไม่เป็นผู้บริหารไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากนี้พบว่าประเด็นในเรื่องที่ คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน ไม่สามารถคำนวณหาความสัมพันธ์ได้ เนื่องจากทุกบริษัทมีการเปิดเผยตามประเด็นดังกล่าว

ตารางที่ 40 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 9

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.100	-0.161	0.322
t-Prob	0.065	0.003*	0.000*
n	341	341	341
9.1 การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.043	-0.132	0.099
t-Prob	0.428	0.014*	0.067
n	341	341	341
9.2 ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.102	-0.113	0.359
t-Prob	0.061	0.037*	0.000*
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง

จากตารางที่ 40 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 9 พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางตรงกันข้ามในทุกประเด็น อันได้แก่ การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ และการมีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้พบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางเดียวกันในประเด็นเดียว คือ การมีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

จากตารางที่ 41 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 10 พบว่า มีเพียงสัดส่วนกรรมการอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นเรื่องการเปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะค่าตอบแทน และการเปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

11. การประชุมคณะกรรมการ

จากตารางที่ 42 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 11 พบว่า มีเพียงสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม ในประเด็นเรื่องการกำหนดการประชุมล่วงหน้า นอกจากนี้พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทสัมพันธ์กับประเด็นในเรื่อง การกำหนดการประชุมล่วงหน้าเช่นกัน แต่เป็นความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 41 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 10

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.024	-0.089	0.170
t-Prob	0.665	0.102	0.002*
n	341	341	341
10.1 ผู้ถือหุ้นเป็นผู้อนุมัติค่าตอบแทนกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.015	-0.101	0.092
t-Prob	0.783	0.061	0.089
n	341	341	341
10.2 เปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.08	-0.105	-0.002
t-Prob	0.139	0.054	0.976
n	341	341	341
10.3 เปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะค่าตอบแทน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.004	-0.021	0.153
t-Prob	0.938	0.701	0.005*
n	341	341	341
10.4 เปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.004	-0.021	0.153
t-Prob	0.942	0.699	0.005*
n	341	341	341
10.5 เปิดเผยค่าตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคล			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.053	0.02	0.076
t-Prob	0.333	0.719	0.16
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 42 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 11

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
11. การประชุมคณะกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.052	-0.133	-0.005
t-Prob	0.338	0.014*	0.933
n	341	341	341
11.1 กำหนดการประชุมล่วงหน้า			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.115	-0.135	-0.056
t-Prob	0.034*	0.013*	0.299
n	341	341	341
11.2 คณะกรรมการได้รับข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้า			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.024	-0.054	-0.022
t-Prob	0.664	0.325	0.684
n	341	341	341
11.3 เปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุม			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.006	-0.085	0.091
t-Prob	0.914	0.118	0.094
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

12. คณะอนุกรรมการ

จากตารางที่ 43 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 12 พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางตรงกันข้าม ในประเด็นเรื่อง การจัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน การมีสมาชิกคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และประธานคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ สัดส่วน

กรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นเรื่องการมีสมาชิกคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทสัมพันธ์กับประเด็นในเรื่อง การจัดให้มีคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากนี้พบว่าประเด็นในเรื่องการจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่สามารถคำนวณหาความสัมพันธ์ได้ เนื่องจากทุกบริษัทมีการเปิดเผยตามประเด็นดังกล่าว

ตารางที่ 43 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 12

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
12. คณะกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.08	-0.243	0.166
t-Prob	0.141	0.000*	0.002*
n	341	341	341
12.1 จัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.a	.a	.a
t-Prob	.	.	.
n	341	341	341
12.2 จัดให้มีคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.129	-0.191	0.087
t-Prob	0.017*	0.000*	0.109
n	341	341	341
12.3 กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละชุด			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.084	-0.069	0.073
t-Prob	0.12	0.207	0.18
n	341	341	341

ตารางที่ 43 (ต่อ)

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
12.4 สมาชิกคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.085	-0.234	0.140
t-Prob	0.119	0.000*	0.010*
n	341	341	341
12.5 ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.036	-0.204	0.186
t-Prob	0.512	0.000*	0.001*
n	341	341	341
12.6 ระบุจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.014	-0.092	0.080
t-Prob	0.791	0.091	0.139
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

จากตารางที่ 44 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่ผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 13 พบว่า มีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นเรื่องการจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท ทั้งนี้พบว่าสัดส่วนกรรมการที่ผู้บริหารสัมพันธ์กับประเด็นในเรื่อง การจัดให้มีการจัดการความเสี่ยง และการจัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้ ในทิศทางตรงกันข้าม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 44 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 13

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.109	-0.083	-0.026
t-Prob	0.045*	0.124	0.636
n	341	341	341
13.1 จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.042	-0.056	0.053
t-Prob	0.434	0.306	0.326
n	341	341	341
13.2 จัดให้มีการจัดการความเสี่ยง			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.045	-0.129	0.032
t-Prob	0.413	0.018*	0.552
n	341	341	341
13.3 จัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	-0.013	-0.129	0.07
t-Prob	0.806	0.017*	0.196
n	341	341	341
13.4 จัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.129	-0.008	-0.083
t-Prob	0.017*	0.883	0.125
n	341	341	341
13.5 หน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.088	-0.011	-0.037
t-Prob	0.105	0.843	0.492
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 45 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการ
ที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 14

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
14. รายงานของคณะกรรมการ			
14.1 คณะกรรมการจัดทำรายงานเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานการเงิน โดยแสดงอยู่ใน รายงานประจำปี			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.144	-0.07	0.017
t-Prob	0.008*	0.198	0.76
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

14. รายงานของคณะกรรมการ

จากตารางที่ 45 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 14 พบว่า มีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับการ
เปิดเผยตามหลักการในข้อนี้ โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

จากตารางที่ 46 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 15 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการ
ในข้อนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 46 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีข้อที่ 15

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วนกรรมการที่ เป็นผู้บริหาร	สัดส่วนกรรมการอิสระ
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.093	0.002	0.009
t-Prob	0.085	0.971	0.872
n	341	341	341
15.1 เปิดเผยข้อมูลการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.098	-0.07	-0.01
t-Prob	0.07	0.194	0.858
n	341	341	341
15.2 จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.056	-0.021	0.06
t-Prob	0.301	0.699	0.267
n	341	341	341
15.3 เปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.041	0.093	-0.027
t-Prob	0.453	0.088	0.622
n	341	341	341

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในแต่ละหลักการ ผลการทดสอบปรากฏดังตารางที่ 47 รายละเอียดมีดังนี้

ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการแต่ละข้อ ของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ พบว่าการเปิดเผยของบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งแตกต่างกับบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นั่นคือ การรวมหรือแยกตำแหน่ง

ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตาม
 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งจะมีการเปิดเผยการปฏิบัติตาม
 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการ
 ผู้จัดการ เฉพาะหลักการและประเด็นต่อไปนี้

1. หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ ในทุกประเด็น
2. หลักการข้อที่ 2 ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน เฉพาะประเด็นเรื่อง การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม
3. หลักการข้อที่ 4 การประชุมผู้ถือหุ้น เฉพาะประเด็นเรื่อง การเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัท
4. หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ เฉพาะประเด็นเรื่อง การกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
5. หลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ เฉพาะประเด็นเรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณ
6. หลักการข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง ในทุกประเด็น
7. ประเด็นเรื่อง การเปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหาร (ในหลักการข้อที่ 10)
8. หลักการข้อที่ 11 การประชุมคณะกรรมการ เฉพาะประเด็นเรื่อง การกำหนดการประชุมล่วงหน้า
9. หลักการข้อที่ 12 คณะอนุกรรมการ เฉพาะประเด็นเรื่อง การจัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และการที่สมาชิกคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

10. หลักการข้อที่ 13 ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน เฉพาะประเด็นเรื่อง การจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท

นอกจากนี้พบว่าประเด็นเรื่องที่คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน (ในหลักการข้อที่ 8) และการจัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ (ในหลักการข้อที่ 12) ไม่สามารถหาความสัมพันธ์ได้ เนื่องจากทุกบริษัทมีการเปิดเผยตามประเด็นดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้เมื่อคำนวณหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเฉพาะหลักการและประเด็นดังกล่าว พบว่า มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ยกเว้นหลักการข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยประเด็นเรื่อง การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กันปานกลาง แต่ประเด็นการมีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กันน้อย

ตารางที่ 47 ผลการทดสอบการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการแต่ละข้อ ของบริษัทที่มีการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่าง
ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

หลักการ	ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน		t-value	t-Prob	Eta
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง			
1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ	0.63	0.94	0.610	0.735	-2.704	0.007*	0.145
1.1 จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร	0.13	0.27	0.341	0.444	-2.433	0.017*	0.108
1.2 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ	0.50	0.67	0.506	0.471	-2.156	0.035*	0.122
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน	2.33	2.83	1.301	1.210	-2.586	0.010*	0.139
2.1 อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม	0.26	0.49	0.444	0.501	-3.219	0.002*	0.158
2.2 เปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้ถือหุ้น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง	0.59	0.69	0.498	0.464	-1.294	0.201	0.074
2.3 ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้า	0.83	0.90	0.383	0.298	-1.279	0.206	0.083
2.4 ส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุมนอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า	0.65	0.75	0.482	0.436	-1.241	0.220	0.072
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ							
3.1 มีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง	0.85	0.96	0.363	0.206	-1.970	0.054	0.157
4. การประชุมผู้ถือหุ้น	1.02	1.26	0.614	0.618	-2.420	0.019*	0.130
4.1 การเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัท	0.22	0.36	0.417	0.481	-2.101	0.040*	0.102

ตารางที่ 47 (ต่อ)

หลักการ	ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน		t-value	t-Prob	Eta
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง			
4.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	0.80	0.90	0.401	0.303	-1.523	0.134	0.101
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	1.57	1.81	0.750	0.491	-2.175	0.034*	0.158
5.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	0.83	0.95	0.383	0.227	-2.062	0.044*	0.160
5.2 แบ่งแยกบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการ	0.74	0.87	0.444	0.339	-1.882	0.065	0.123
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์	3.35	3.45	0.795	0.758	-0.852	0.395	0.046
6.1 กำหนดมาตรการในการขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์	0.91	0.94	0.285	0.246	-0.566	0.572	0.031
6.2 กำหนดมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายใน	0.91	0.92	0.285	0.269	-0.209	0.834	0.011
6.3 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติตามเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก	0.57	0.65	0.501	0.479	-1.077	0.282	0.058
6.4 เปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์	0.96	0.95	0.206	0.227	0.303	0.762	0.016
7. จริยธรรมธุรกิจ	0.78	1.06	0.758	0.793	-2.228	0.027*	0.120
7.1 จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร	0.59	0.68	0.498	0.465	-1.250	0.216	0.071
7.2 มีการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว	0.20	0.38	0.401	0.485	-2.756	0.008*	0.129
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	3.93	4.12	1.306	0.990	-0.898	0.373	0.059
8.1 ระบุจำนวนของคณะกรรมการทั้งหมด	0.87	0.95	0.341	0.220	-1.536	0.131	0.113
8.2 ระบุจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	0.72	0.82	0.455	0.387	-1.406	0.165	0.086

ตารางที่ 47 (ต่อ)

หลักการ	ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน		t-value	t-Prob	Eta
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง			
8.3 ระบุจำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	0.70	0.80	0.465	0.401	-1.440	0.155	0.087
8.4 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะ	0.65	0.55	0.482	0.498	1.343	0.184	0.071
8.5 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน	1.00	1.00	0.000a	0.000a			
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง	0.48	1.20	0.505	0.524	-8.695	0.000*	0.427
9.1 การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ	0.48	0.93	0.505	0.258	-5.931	0.000*	0.455
9.2 ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ	0.00	0.27	0.000	0.444	-10.37	0.000*	0.217
10. คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร	2.52	2.73	1.378	1.131	-0.985	0.329	0.062
10.1 ผู้ถือหุ้นเป็นผู้อนุมัติคำตอบแทนกรรมการ	0.63	0.74	0.488	0.438	-1.466	0.148	0.086
10.2 เปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายคำตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหาร	0.65	0.84	0.482	0.363	-2.590	0.012*	0.170
10.3 เปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะคำตอบแทน	0.50	0.46	0.506	0.499	0.492	0.623	0.027
10.4 เปิดเผยคำตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล	0.70	0.67	0.465	0.469	0.284	0.777	0.015
10.5 เปิดเผยคำตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคล	0.04	0.01	0.206	0.101	1.076	0.287	0.095
11. การประชุมคณะกรรมการ	1.87	2.26	1.067	0.848	-2.395	0.020*	0.152
11.1 กำหนดการประชุมล่วงหน้า	0.39	0.56	0.493	0.498	-2.089	0.037*	0.113
11.2 คณะกรรมการได้รับข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้า	0.72	0.84	0.455	0.363	-1.800	0.077	0.114

ตารางที่ 47 (ต่อ)

หลักการ	ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน		t-value	t-Prob	Eta
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง			
11.3 เปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุม	0.76	0.86	0.431	0.343	-1.553	0.126	0.099
12. คณะอนุกรรมการ	3.07	3.66	1.272	1.333	-2.919	0.005*	0.151
12.1 จัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ	1.00	1.00	0.000a	0.000a			
12.2 จัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	0.20	0.36	0.401	0.481	-2.502	0.015*	0.118
12.3 กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด	0.91	0.99	0.285	0.101	-1.811	0.077	0.185
12.4 สมาชิกคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	0.13	0.28	0.341	0.452	-2.722	0.008*	0.120
12.5 ประธานคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ	0.13	0.22	0.341	0.417	-1.673	0.099	0.078
12.6 ระบุจำนวนครั้งของการประชุมคณะอนุกรรมการ	0.70	0.80	0.465	0.401	-1.440	0.155	0.087
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน	3.43	3.95	1.294	1.050	-2.568	0.013*	0.160
13.1 จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน	0.98	0.99	0.147	0.082	-0.672	0.505	0.055
13.2 จัดให้มีการจัดการความเสี่ยง	0.67	0.81	0.474	0.393	-1.853	0.069	0.115
13.3 จัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้	0.89	0.97	0.315	0.163	-1.723	0.091	0.146
13.4 จัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท	0.43	0.59	0.501	0.492	-2.026	0.044*	0.109

ตารางที่ 47 (ต่อ)

หลักการ	ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน		t-value	t-Prob	Eta
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง			
13.5 หน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ	0.46	0.58	0.504	0.494	-1.567	0.118	0.085
14. รายงานของคณะกรรมการ							
14.1 คณะกรรมการจัดทำรายงานเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานการเงิน โดยแสดงอยู่ในรายงานประจำปี	0.30	0.41	0.465	0.492	-1.378	0.173	0.072
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน	1.76	1.87	1.099	0.992	-0.691	0.490	0.038
15.1 เปิดเผยข้อมูลการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ	0.57	0.59	0.501	0.493	-0.271	0.787	0.015
15.2 จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์	0.67	0.73	0.474	0.444	-0.821	0.412	0.045
15.3 เปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์	0.52	0.55	0.505	0.498	-0.389	0.697	0.021

* หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 48 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการแต่ละข้อ

หลักการ	ขนาดของ คณะกรรมการ	สัดส่วน กรรมการที่เป็น ผู้บริหาร	สัดส่วน กรรมการ อิสระ	การรวมหรือ แยกตำแหน่ง
ข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ	√	-	-	√
ข้อที่ 2 ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน	-	-	-	√
ข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ	-	-	-	-
ข้อที่ 4 การประชุมผู้ถือหุ้น	-	-	-	√
ข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	-	-	√	√
ข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์	-	-	-	-
ข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ	-	-	-	√
ข้อที่ 8 การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็น ผู้บริหาร	√	-	√	-
ข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง	-	√	√	√
ข้อที่ 10 ค่าตอบแทนของกรรมการและ ผู้บริหาร	-	-	√	-
ข้อที่ 11 การประชุมคณะกรรมการ	-	√	-	√
ข้อที่ 12 คณะอนุกรรมการ	-	√	√	√
ข้อที่ 13 ระบบการควบคุมและการตรวจสอบ ภายใน	√	-	-	√
ข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ	√	-	-	-
ข้อที่ 15 ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน	-	-	-	-

หมายเหตุ: √ = สัมพันธ์ ; - = ไม่สัมพันธ์

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการตามหลักการแต่ละข้อ จากตารางที่ 48 สรุปได้ว่า แม้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ แต่เมื่อพิจารณาตามหลักการแต่ละข้อ พบว่า ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการในข้อที่ 1 ข้อที่ 8 ข้อที่ 13 และข้อที่ 14 ในขณะที่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ แต่

เมื่อพิจารณาตามหลักการแต่ละข้อ พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามเฉพาะในหลักการข้อที่ 9 ข้อที่ 11 และข้อที่ 12 เท่านั้น ทั้งนี้พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาตามหลักการแต่ละข้อ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามเฉพาะในหลักการข้อที่ 5 ข้อที่ 8 ข้อที่ 9 ข้อที่ 10 และข้อที่ 12 นอกจากนี้ พบว่า การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยตามหลักการในแต่ละข้อมากที่สุด โดยสัมพันธ์กับหลักการในข้อที่ 1 ข้อที่ 2 ข้อที่ 4 ข้อที่ 5 ข้อที่ 7 ข้อที่ 9 ข้อที่ 11 ข้อที่ 12 และข้อที่ 13 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อวิจารณ์

จากการผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปข้อวิจารณ์โดยแยกเป็น ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขนาดของคณะกรรมการ

จากการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ย 11 คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตจากการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cheng and Courtenay (2006) ที่พบว่าขนาดของคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การมีขนาดของคณะกรรมการที่เล็กหรือใหญ่ ไม่ได้ช่วยให้บริษัทมีการเปิดเผยเพิ่มหรือน้อยตามขนาด ซึ่งประเด็นที่ช่วยส่งเสริมให้มีการเปิดเผยอาจขึ้นอยู่กับความสามารถและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจมากกว่าจำนวน

2. สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร

จากการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ยร้อยละ 35.04 ของกรรมการทั้งคณะ นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่า สัดส่วนกรรมการที่

เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารในจำนวนที่มากขึ้น ทำให้การถ่วงดุลอำนาจการบริหารงานภายในคณะกรรมการของบริษัทไม่ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้การมีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็นจากคณะกรรมการอื่นอาจทำได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะเรื่องที่มีอาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

3. สัดส่วนกรรมการอิสระ

จากการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีสัดส่วนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ยร้อยละ 34.39 ของกรรมการทั้งหมด ซึ่งมากกว่าข้อสังเกตจากการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ที่พบว่าบริษัทที่มีจำนวนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อการมีกรรมการอิสระมากขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549) ที่พบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่าจะได้รับคะแนนการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่า รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chen and Jaggi (2000) Gul and Leung (2004) และ Cheng and Courtenay (2006) ที่พบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูล ทั้งนี้อาจเนื่องจากความเป็นอิสระของกรรมการ การมีจำนวนกรรมการอิสระเพิ่มขึ้น เป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยสร้างระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการของบริษัท ไม่ให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดมีอำนาจเหนือการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ส่งผลให้กรรมการทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

4. การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

จากการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ที่ทำการศึกษามีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 86.51 ซึ่งใกล้เคียงกับข้อสังเกตจากการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ที่พบว่าบริษัทร้อยละ 87 มีประธานกรรมการเป็นคนละท่านกับกรรมการผู้จัดการ นอกจากนี้จากการศึกษา พบว่าการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการ

ผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเฉลี่ยมากกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ และ Gul and Leung (2004) ที่พบว่าการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ เป็นการแบ่งแยกผู้ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลและการบริหารงานประจำ ซึ่งเป็น 1 ในข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน และเป็น 1 ในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวส่งผลให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่ทั้งนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุษณา ภัทรมนตรี (2548) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งแยกหน้าที่ของประธานกรรมการกับประธานฝ่ายบริหารกับการเปิดเผยข้อมูลของธนาคารไทยขนาดเล็ก ซึ่งอาจเป็นเพราะธุรกิจของบริษัทที่ใช้ในการศึกษาต่างกัน ผลที่ได้จึงแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการ การกำกับดูแลกิจการ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง หรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ โดยผ่านองค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 341 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือแบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น และวิเคราะห์ผลการศึกษาด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการทดสอบสมมติฐานใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติทดสอบ t และใช้วิธีการคำนวณค่า Eta โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการ พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ทำการศึกษามีขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ย 11 คน สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ย 35.04% ของกรรมการทั้งคณะ สัดส่วนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 34.39% ของกรรมการทั้งคณะ และบริษัทร้อยละ 86.51 มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สำหรับผลการศึกษาการกำกับดูแลกิจการพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉลี่ยร้อยละ 67.82 โดยได้คะแนนเฉลี่ย 31.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 47 คะแนน โดยหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด คือ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด คือ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ นอกจากนี้เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ พบว่า ขนาดของคณะกรรมการเท่ากับ 11 - 15 คน สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% ของกรรมการทั้งคณะ สัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ของกรรมการทั้งคณะขึ้นไป และการแยกตำแหน่ง

ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มอื่น

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยการแยกตำแหน่งมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากกว่าการรวมตำแหน่ง ซึ่งมีเพียงขนาดของคณะกรรมการบริษัทเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. บริษัทจดทะเบียนและบริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและองค์ประกอบของตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน โดยกำหนดนโยบายให้คณะกรรมการประกอบไปด้วยสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารในสัดส่วนที่น้อยลง แต่เพิ่มสัดส่วนกรรมการอิสระให้มากขึ้น และมีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และแม้จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละหลักการแล้ว พบว่ามีความสัมพันธ์กับหลักการในข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ ข้อที่ 8 การถ่วงดุลของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ข้อที่ 13 ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน และข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ ดังนั้น ทั้งบริษัทจดทะเบียนและบริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียนก็ไม่ควรละเลยในเรื่องของขนาดของคณะกรรมการ

2. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรมีมาตรการในการตรวจสอบและติดตามว่าบริษัทมีการปฏิบัติตามหลักการที่มีการเปิดเผยหรือไม่ เพื่อให้ทุกบริษัทปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวอย่างแท้จริง ตรงกับที่มีการเปิดเผย ไม่ใช่ปฏิบัติตามเพราะเป็นข้อบังคับหรือเพื่อสร้างภาพเท่านั้น

นอกจากนี้ควรกำหนดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทมีการปฏิบัติในหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะหลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ ซึ่งมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามเพียงร้อยละ 39.30 เท่านั้น โดยกำหนดรูปแบบรายงานดังกล่าวเป็นมาตรฐานให้ทุกบริษัทปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่มีต่อรายงานทางการเงิน เป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูลจากรายงานดังกล่าว และเนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลที่มีการเปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทเท่านั้น ซึ่งการที่บริษัทได้คะแนนน้อย ไม่ได้หมายความว่าบริษัทนั้นไม่ได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อาจจะเนื่องจากบริษัทนั้นไม่ได้เปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีดังกล่าว นอกจากนี้การที่บริษัทเปิดเผยว่ามีการปฏิบัติตามก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าบริษัทนั้นมีการปฏิบัติจริง

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนหรือนำข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทไปใช้ได้อย่างมั่นใจมากขึ้น โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของคณะกรรมการ

4. จากการศึกษาในครั้งนี้ พบปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนในการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งบางบริษัทได้เปิดเผยว่าการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรปฏิบัติอย่างไร แต่ไม่ได้เปิดเผยว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามหรือไม่ และเพราะเหตุใด ดังนั้นจึงเสนอแนะเพิ่มเติมให้บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญและใส่ใจกับการเปิดเผยข้อมูลให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เป็นการแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้ให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นในการลงทุน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเฉพาะองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นเพียงกลไกหนึ่งที่จะช่วยให้บริษัทมีการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปอาจจะพิจารณาตัวแปรหรือปัจจัยอื่นเพิ่มเติม เช่น การจัดให้มีคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ และองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น

2. เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความน่าเชื่อถือมากขึ้น ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจขยายการศึกษาเพิ่มเติมโดยศึกษาเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา เพื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของ

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่เกิดขึ้นในแต่ละปีว่า ส่งผลให้มีแนวโน้มการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ไชศรี วิสุทธิพิเนตร. 2545. “บรรษัทภิบาล เครื่องมือเสริมมาตรฐานสร้างความเชื่อถือให้ธุรกิจ.”

For Quality 8 (53): 23-30.

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ. 2548. “เปิดโลกบรรษัทภิบาล: คณะกรรมการแห่งปี 2547/48.” วารสารตลาดหลักทรัพย์ 9 (7): 15.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ รจิตกนก จิตมั่นชัยธรรม. 2544. “การคอร์รัปชันในภาคธุรกิจกับ บรรษัทภิบาลในประเทศไทย.” ใน กนกศักดิ์ แก้วเทพ และ นวลน้อย ตริรัตน์. (บรรณาธิการ). 2540 จุดเปลี่ยนประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส จำกัด, 173-205.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2542. ข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน (Online). www.set.or.th/th/education/infoserv/files/rcode_ac.doc, 26 สิงหาคม 2549.

_____. 2544. หลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดี.

_____. 2546. ผลประเมินการปฏิบัติตามหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน.

_____. 2547. สรุปสาระสำคัญจากการสัมมนาเรื่อง “บรรษัทภิบาลในมุมมองของนักลงทุนสถาบันไทย.” (Online). www.set.or.th/th/regulations/corporate/files/CG-Institutional.pdf, 23 กันยายน 2549.

_____. 2549ก. หลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549.

_____. 2549ข. การกำกับดูแลกิจการ (บรรษัทภิบาล) (Online). www.set.or.th/th/operation/corporate/corporate_p1.html, 15 กันยายน 2549.

ถวิล นิลใบ. 2546. **Agency Theory and Corporate Governance** (Online).

www.eco.ru.ac.th/tawin/ec621/index.htm, 23 กันยายน 2549.

นภดล ร่มโพธิ์. 2548. “การวัดระดับบรรษัทภิบาลขององค์กรธุรกิจ.” ใน ศิลปพร ศรีจันทเพชร.

(บรรณาธิการ). **TBS on Corporate Governance-การกำกับดูแลกิจการที่ดี.**

กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 143-153.

พันทิศา ภาวบุตร. 2549. “The Basics of Governance.” **วารสารวิชาชีพบัญชี** 2 (1): 53-79.

พิมาน ลิ้มปพยอม. 2543. “Corporate Governance in Thailand before The Crisis: Issues and

Implications.” **วารสารนักบัญชี** 47 (1): 10-20.

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. 2549. **Corporate Governance Report of Thai Listed Companies 2006.**

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. 2548. “ทิศทางธุรกิจในศตวรรษที่ 21: จริยธรรมกับบรรษัทภิบาล.”

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 45 (ฉบับพิเศษ 1/2548): 145-175.

สุวรรณ หวังเจริญเดช. 2548. “The Sarbanes-Oxley Act: กฎหมายทางบัญชี.” **จุฬาลงกรณ์ธุรกิจ**

ปริทัศน์ 27 (105): 11-19.

สังเวียน อินทรวิชัย. 2548. “การกำกับดูแลกิจการ: ทำไมและเพียงใด.” ใน ศิลปพร ศรีจันทเพชร.

(บรรณาธิการ). **TBS on Corporate Governance-การกำกับดูแลกิจการที่ดี.**

กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 19-33.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2544. **บทศึกษา เรื่อง**

การเสริมสร้าง good corporate governance ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

(Online). www.sec.or.th/th/infocenter/pub/research/goodcg.shtml, 26 สิงหาคม 2549.

_____. 2549. **Corporate Governance Updates** (Online).

www.sec.or.th/th/cg/update/cg_update.shtml, 15 กันยายน 2549.

หิรัญ รติศรี. 2543. “Good Corporate Governance.” วารสารภาชิ บัญชีและกฎหมายธุรกิจ 7 (73): 57-67.

_____. 2548. “ทำไมต้องมี CG ใครได้ประโยชน์.” ใน ศิลปพร ศรีจันเพชร. (บรรณาธิการ). **TBS on Corporate Governance-การกำกับดูแลกิจการที่ดี**. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 35-37.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2549. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุษณา ภัทรมนตรี. 2548. “การกำกับดูแลกับการเปิดเผยข้อมูลของธนาคารไทยขนาดเล็ก.” ใน **เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 43: สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร สาขาสังคมศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขามนุษยศาสตร์ สาขาคหกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร, 494-501.

Anthony, R.N. and Govindarajan, V. 2004. **Management Control Systems**. 11th ed. Singapore: McGraw-Hill Companies Inc.

Cadbury, A. 2002. **Corporate Governance and Chairmanship: A Personal View**. New York: Oxford University Press Inc.

Chen, C. J. P. and Jaggi, B. 2000. “Association between Independent Non-Executive Directors, Family Control and Financial Disclosures in Hong Kong.” **Journal of Accounting and Public Policy** 19 (4-5): 285-310.

Cheng, E. C. M. and Courtenay, S. M. 2006. “Board Composition, Regulatory Regime and Voluntary Disclosure.” **The International Journal of Accounting** 41 (3): 262-289.

Eng, L. L. and Mak, Y. T. 2003. “Corporate Governance and Voluntary Disclosure.” **Journal of Accounting and Public Policy** 22 (4): 325-345.

- Gul, F. A. and Leung, S. 2004. "Board Leadership, Outside Director's Expertise and Voluntary Corporate Disclosures." **Journal of Accounting and Public Policy** 23 (5): 351-379.
- Ho, S. S. M. and Wong, K. S. 2001. "A Study of The Relationship between Corporate Governance Structures and The Extent of Voluntary Disclosure." **Journal of International Accounting, Auditing and Taxation** 10 (2): 139-156.
- Jensen, M. C. and Meckling, W. H. 1976. "Theory of The Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure." **Journal of Financial Economics** 3 (4): 305-360.
- John, K. and Senbet, L. W. 1998. "Corporate Governance and Board Effectiveness." **Journal of Banking & Finance** 22 (4): 371-403.
- Mitton, T. 2002. "A Cross-Firm Analysis of The Impact of Corporate Governance on The East Asian Financial Crisis." **Journal of Financial Economics** 64 (2): 215-241.
- Pilger, T. R. 1994. **Board Of Directors Composition and Pre-Planned, Non-Voting Takeover Defense Amendments.** Doctor Thesis, Southern Illinois University.
- Rosenstein, S. and Wyatt, J.G. 1997. "Inside Directors, Board Effectiveness and Shareholder Wealth." **Journal of Financial Economics** 44 (2): 229-250.
- Shen, M. J., Hsu, C. C. and Chen, M. C. 2006. "A Study of Ownership Structures and Firm Values Under Corporate Governance-The Case of Listed and OTC Companies in Taiwan's Finance Industry." **Journal of American Academy of Business, Cambridge** 8 (1): 184-191.
- Wiwattanakantang, Y. 2000. **The Ownership Structure, Capital Structure and Performance of Thai Firms.** Doctor Thesis, Hitotsubashi University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินผลที่ใช้ในการศึกษา

แบบประเมินผลการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการ

หลักการ	มีการเปิดเผย	ไม่มีการเปิดเผย
1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ		
1.1 จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร		
1.2 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ		
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน		
2.1 อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม		
2.2 เปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง		
2.3 ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้า		
2.4 ส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุม นอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า		
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ		
3.1 มีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง		
4. การประชุมผู้ถือหุ้น		
4.1 การเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัท		
4.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม		
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์		
5.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ		
5.2 แบ่งแยกบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการ		

หลักการ	มีการเปิดเผย	ไม่มีการเปิดเผย
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์		
6.1 กำหนดมาตรการในการขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์		
6.2 กำหนดมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายใน		
6.3 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก		
6.4 เปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์		
7. จริยธรรมธุรกิจ		
7.1 จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร		
7.2 มีการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว		
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร		
8.1 ระบุจำนวนของคณะกรรมการทั้งหมด		
8.2 ระบุจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร		
8.3 ระบุจำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร		
8.4 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด		
8.5 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน		
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง		
9.1 การแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ		
9.2 ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ		
10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร		
10.1 ผู้ถือหุ้นเป็นผู้อนุมัติค่าตอบแทนกรรมการ		
10.2 เปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหาร		
10.3 เปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะค่าตอบแทน		

หลักการ	มีการเปิดเผย	ไม่มีการเปิดเผย
10.4 เปิดเผยคำตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล		
10.5 เปิดเผยคำตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคล		
11. การประชุมคณะกรรมการ		
11.1 กำหนดการประชุมล่วงหน้า		
11.2 คณะกรรมการได้รับข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้า		
11.3 เปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุม		
12. คณะอนุกรรมการ		
12.1 จัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ		
12.2 จัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดคำตอบแทน		
12.3 กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด		
12.4 สมาชิกคณะอนุกรรมการกำหนดคำตอบแทนส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร		
12.5 ประธานคณะอนุกรรมการกำหนดคำตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ		
12.6 ระบุจำนวนครั้งของการประชุมคณะอนุกรรมการ		
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน		
13.1 จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน		
13.2 จัดให้มีการจัดการความเสี่ยง		
13.3 จัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้		
13.4 จัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท		
13.5 หน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ		

หลักการ	มีการเปิดเผย	ไม่มีการเปิดเผย
14. รายงานของคณะกรรมการ 14.1 คณะกรรมการจัดทำรายงานเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานการเงิน โดยแสดงอยู่ในรายงานประจำปี		
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน 15.1 เปิดเผยข้อมูลการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ		
15.2 จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์		
15.3 เปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์		

ภาคผนวก ข

รายชื่อ คณะแผน ร้อยละ และระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ
บริษัทจดทะเบียนที่ใช้ในการศึกษา

ตารางผนวกที่ 1 คะแนน ร้อยละ และระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
ของบริษัทจดทะเบียน (เรียงตามชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
1	AA	28	59.57	น้อย
2	ADVANC	44	93.62	มากที่สุด
3	AFC	23	48.94	น้อยที่สุด
4	AHC	32	68.09	ปานกลาง
5	AI	28	59.57	น้อย
6	AIT	30	63.83	ปานกลาง
7	AJ	32	68.09	ปานกลาง
8	ALUCON	25	53.19	น้อย
9	AMATA	30	63.83	ปานกลาง
10	AMC	31	65.96	ปานกลาง
11	AOT	30	63.83	ปานกลาง
12	AP	42	89.36	มากที่สุด
13	APRINT	23	48.94	น้อยที่สุด
14	APURE	30	63.83	ปานกลาง
15	AREEYA	33	70.21	มาก
16	ASCON	30	63.83	ปานกลาง
17	ASIAN	27	57.45	น้อย
18	ASIMAR	26	55.32	น้อย
19	ATC	41	87.23	มากที่สุด
20	BAFS	45	95.74	มากที่สุด
21	BANPU	45	95.74	มากที่สุด
22	BAT-3K	26	55.32	น้อย
23	BCP	44	93.62	มากที่สุด
24	BEC	39	82.98	มากที่สุด
25	BECL	41	87.23	มากที่สุด
26	BGH	34	72.34	มาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
27	BH	35	74.47	มาก
28	BIGC	34	72.34	มาก
29	BJC	33	70.21	มาก
30	BLAND	14	29.79	น้อยที่สุด
31	BLISS	29	61.70	ปานกลาง
32	BNC	34	72.34	มาก
33	BNT	24	51.06	น้อย
34	BSBM	28	59.57	น้อย
35	BTC	32	68.09	ปานกลาง
36	BTNC	38	80.85	มากที่สุด
37	CAWOW	31	65.96	ปานกลาง
38	CCET	32	68.09	ปานกลาง
39	CCP	32	68.09	ปานกลาง
40	CEI	30	63.83	ปานกลาง
41	CENTEL	37	78.72	มาก
42	CFRESH	34	72.34	มาก
43	CHOTI	31	65.96	ปานกลาง
44	CI	36	76.60	มาก
45	CK	39	82.98	มากที่สุด
46	CM	35	74.47	มาก
47	CP7-11	34	72.34	มาก
48	CPF	34	72.34	มาก
49	CPH	27	57.45	น้อย
50	CPI	38	80.85	มากที่สุด
51	CPL	28	59.57	น้อย
52	CPN	44	93.62	มากที่สุด
53	CSC	30	63.83	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
54	CSL	40	85.11	มากที่สุด
55	CSP	28	59.57	น้อย
56	CSR	24	51.06	น้อย
57	CTW	33	70.21	มาก
58	CVD	38	80.85	มากที่สุด
59	CWT	29	61.70	ปานกลาง
60	DCC	35	74.47	มาก
61	DCON	23	48.94	น้อยที่สุด
62	DE	31	65.96	ปานกลาง
63	DELTA	34	72.34	มาก
64	DIANA	37	78.72	มาก
65	DISTAR	31	65.96	ปานกลาง
66	DRACO	28	59.57	น้อย
67	DRT	36	76.60	มาก
68	DTC	39	82.98	มากที่สุด
69	DTCI	31	65.96	ปานกลาง
70	EASTW	37	78.72	มาก
71	EGCOMP	42	89.36	มากที่สุด
72	EIC	37	78.72	มาก
73	EMC	34	72.34	มาก
74	ERAWAN	33	70.21	มาก
75	ESTAR	38	80.85	มากที่สุด
76	EWC	36	76.60	มาก
77	F&D	31	65.96	ปานกลาง
78	FANCY	32	68.09	ปานกลาง
79	FE	36	76.60	มาก
80	FMT	33	70.21	มาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
81	GC	14	29.79	น้อยที่สุด
82	GEN	35	74.47	มาก
83	GENCO	36	76.60	มาก
84	GFPT	25	53.19	น้อย
85	GLOW	31	65.96	ปานกลาง
86	GMMM	43	91.49	มากที่สุด
87	GOLD	33	70.21	มาก
88	GRAMMY	42	89.36	มากที่สุด
89	GRAND	12	25.53	น้อยที่สุด
90	GYT	27	57.45	น้อย
91	HANA	40	85.11	มากที่สุด
92	HEMRAJ	28	59.57	น้อย
93	HFT	29	61.70	ปานกลาง
94	HMPRO	35	74.47	มาก
95	HT	24	51.06	น้อย
96	HTC	37	78.72	มาก
97	ICC	41	87.23	มากที่สุด
98	IEC	30	63.83	ปานกลาง
99	IHL	32	68.09	ปานกลาง
100	INET	37	78.72	มาก
101	INOX	23	48.94	น้อยที่สุด
102	IRC	36	76.60	มาก
103	IT	30	63.83	ปานกลาง
104	ITD	38	80.85	มากที่สุด
105	ITV	40	85.11	มากที่สุด
106	JCT	27	57.45	น้อย
107	JUTHA	25	53.19	น้อย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
108	KC	20	42.55	น้อยที่สุด
109	KCE	39	82.98	มากที่สุด
110	KDH	37	78.72	มาก
111	KH	34	72.34	มาก
112	KKC	19	40.43	น้อยที่สุด
113	KMC	17	36.17	น้อยที่สุด
114	KPN	31	65.96	ปานกลาง
115	KSL	29	61.70	ปานกลาง
116	KTECH	32	68.09	ปานกลาง
117	KTP	13	27.66	น้อยที่สุด
118	KWC	37	78.72	มาก
119	KWH	29	61.70	ปานกลาง
120	KYE	31	65.96	ปานกลาง
121	LALIN	11	23.40	น้อยที่สุด
122	LANNA	39	82.98	มากที่สุด
123	LEE	35	74.47	มาก
124	LH	34	72.34	มาก
125	LNH	33	70.21	มาก
126	LOXLEY	38	80.85	มากที่สุด
127	LPN	38	80.85	มากที่สุด
128	LRH	38	80.85	มากที่สุด
129	LST	42	89.36	มากที่สุด
130	LTX	16	34.04	น้อยที่สุด
131	MAJOR	32	68.09	ปานกลาง
132	MAKRO	38	80.85	มากที่สุด
133	MALEE	20	42.55	น้อยที่สุด
134	MANRIN	28	59.57	น้อย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
135	MATCH	32	68.09	ปานกลาง
136	MATI	32	68.09	ปานกลาง
137	MBK	31	65.96	ปานกลาง
138	M-CHAI	30	63.83	ปานกลาง
139	MCOT	37	78.72	มาก
140	MCS	35	74.47	มาก
141	MEDIAS	34	72.34	มาก
142	METCO	29	61.70	ปานกลาง
143	METRO	35	74.47	มาก
144	MFEC	32	68.09	ปานกลาง
145	MIDA	27	57.45	น้อย
146	MINOR	32	68.09	ปานกลาง
147	MINT	33	70.21	มาก
148	MK	27	57.45	น้อย
149	MLINK	31	65.96	ปานกลาง
150	MODERN	38	80.85	มากที่สุด
151	MPT	27	57.45	น้อย
152	MS	42	89.36	มากที่สุด
153	MSC	38	80.85	มากที่สุด
154	NC	34	72.34	มาก
155	NCH	39	82.98	มากที่สุด
156	NEP	34	72.34	มาก
157	NEW	31	65.96	ปานกลาง
158	NMG	27	57.45	น้อย
159	NNCL	22	46.81	น้อยที่สุด
160	NOBLE	33	70.21	มาก
161	N-PARK	31	65.96	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
162	NTV	33	70.21	มาก
163	OCC	39	82.98	มากที่สุด
164	OGC	37	78.72	มาก
165	OHTL	26	55.32	น้อย
166	OISHI	14	29.79	น้อยที่สุด
167	PA	36	76.60	มาก
168	PAF	33	70.21	มาก
169	PAP	38	80.85	มากที่สุด
170	PATKL	36	76.60	มาก
171	PATO	34	72.34	มาก
172	PB	36	76.60	มาก
173	PDI	34	72.34	มาก
174	PERM	20	42.55	น้อยที่สุด
175	PF	33	70.21	มาก
176	P-FCB	23	48.94	น้อยที่สุด
177	PG	38	80.85	มากที่สุด
178	PICNI	15	31.91	น้อยที่สุด
179	PLE	36	76.60	มาก
180	PONG	29	61.70	ปานกลาง
181	POST	15	31.91	น้อยที่สุด
182	POWER	30	63.83	ปานกลาง
183	PPC	7	14.89	น้อยที่สุด
184	PR	33	70.21	มาก
185	PRANDA	39	82.98	มากที่สุด
186	PREB	35	74.47	มาก
187	PRECHA	31	65.96	ปานกลาง
188	PRG	29	61.70	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
189	PRIN	17	36.17	น้อยที่สุด
190	PRO	32	68.09	ปานกลาง
191	PS	37	78.72	มาก
192	PSL	42	89.36	มากที่สุด
193	PTL	31	65.96	ปานกลาง
194	PTT	44	93.62	มากที่สุด
195	PTTCH	37	78.72	มาก
196	PTTEP	39	82.98	มากที่สุด
197	Q-CON	31	65.96	ปานกลาง
198	QH	38	80.85	มากที่สุด
199	RAIMON	30	63.83	ปานกลาง
200	RAM	17	36.17	น้อยที่สุด
201	RATCH	43	91.49	มากที่สุด
202	RCI	23	48.94	น้อยที่สุด
203	RCL	42	89.36	มากที่สุด
204	RHC	34	72.34	มาก
205	ROCK	31	65.96	ปานกลาง
206	ROH	35	74.47	มาก
207	ROJANA	36	76.60	มาก
208	RPC	32	68.09	ปานกลาง
209	RS	32	68.09	ปานกลาง
210	S&J	40	85.11	มากที่สุด
211	S&P	32	68.09	ปานกลาง
212	SAFARI	33	70.21	มาก
213	SAM	18	38.30	น้อยที่สุด
214	SAMART	40	85.11	มากที่สุด
215	SAMCO	38	80.85	มากที่สุด

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
216	SAMTEL	40	85.11	มากที่สุด
217	SAT	38	80.85	มากที่สุด
218	SATTEL	40	85.11	มากที่สุด
219	SAWANG	22	46.81	น้อยที่สุด
220	SC	44	93.62	มากที่สุด
221	SCC	44	93.62	มากที่สุด
222	SCCC	18	38.30	น้อยที่สุด
223	SCG	31	65.96	ปานกลาง
224	SCP	32	68.09	ปานกลาง
225	SEAFCO	32	68.09	ปานกลาง
226	SE-ED	43	91.49	มากที่สุด
227	SF	26	55.32	น้อย
228	SFP	35	74.47	มาก
229	SH	31	65.96	ปานกลาง
230	SHANG	27	57.45	น้อย
231	SHIN	43	91.49	มากที่สุด
232	SIM	41	87.23	มากที่สุด
233	SINGER	43	91.49	มากที่สุด
234	SINGHA	32	68.09	ปานกลาง
235	SIRI	42	89.36	มากที่สุด
236	SIS	33	70.21	มาก
237	SITHAI	31	65.96	ปานกลาง
238	SKR	28	59.57	น้อย
239	SMC	38	80.85	มากที่สุด
240	SMIT	22	46.81	น้อยที่สุด
241	SNC	27	57.45	น้อย
242	SOLAR	27	57.45	น้อย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
243	SORKON	20	42.55	น้อยที่สุด
244	SPACK	28	59.57	น้อย
245	SPALI	34	72.34	มาก
246	SPC	38	80.85	มากที่สุด
247	SPG	30	63.83	ปานกลาง
248	SPI	38	80.85	มากที่สุด
249	SPPT	32	68.09	ปานกลาง
250	SPSU	33	70.21	มาก
251	SSC	36	76.60	มาก
252	SSF	41	87.23	มากที่สุด
253	SSI	43	91.49	มากที่สุด
254	SSSC	23	48.94	น้อยที่สุด
255	SST	33	70.21	มาก
256	STA	26	55.32	น้อย
257	STANLY	32	68.09	ปานกลาง
258	STEC	35	74.47	มาก
259	STHAI	31	65.96	ปานกลาง
260	STPI	34	72.34	มาก
261	SUC	41	87.23	มากที่สุด
262	SUN	21	44.68	น้อยที่สุด
263	SUPER	32	68.09	ปานกลาง
264	SUSCO	37	78.72	มาก
265	SVH	32	68.09	ปานกลาง
266	SVI	26	55.32	น้อย
267	SYNTEC	29	61.70	ปานกลาง
268	TAF	32	68.09	ปานกลาง
269	TASCO	36	76.60	มาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
270	TBSP	26	55.32	น้อย
271	TC	27	57.45	น้อย
272	TCB	33	70.21	มาก
273	TCCC	26	55.32	น้อย
274	TCMC	24	51.06	น้อย
275	TCOAT	35	74.47	มาก
276	TCP	32	68.09	ปานกลาง
277	TEAM	28	59.57	น้อย
278	TF	25	53.19	น้อย
279	TFD	23	48.94	น้อยที่สุด
280	TFI	32	68.09	ปานกลาง
281	TGCI	27	57.45	น้อย
282	THAI	42	89.36	มากที่สุด
283	THIP	34	72.34	มาก
284	TICON	36	76.60	มาก
285	TIPCO	42	89.36	มากที่สุด
286	TIW	28	59.57	น้อย
287	TKS	24	51.06	น้อย
288	TKT	30	63.83	ปานกลาง
289	TLUXE	29	61.70	ปานกลาง
290	TMD	35	74.47	มาก
291	TMT	35	74.47	มาก
292	TNL	39	82.98	มากที่สุด
293	TONHUA	22	46.81	น้อยที่สุด
294	TOP	43	91.49	มากที่สุด
295	TOPP	28	59.57	น้อย
296	TPA	24	51.06	น้อย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
297	TPC	22	46.81	น้อยที่สุด
298	TPCORP	35	74.47	มาก
299	TPP	27	57.45	น้อย
300	TR	27	57.45	น้อย
301	TRAF	33	70.21	มาก
302	TRS	11	23.40	น้อยที่สุด
303	TRU	37	78.72	มาก
304	TRUBB	32	68.09	ปานกลาง
305	TRUE	39	82.98	มากที่สุด
306	TSC	36	76.60	มาก
307	TSTE	36	76.60	มาก
308	TT&T	38	80.85	มากที่สุด
309	TTA	38	80.85	มากที่สุด
310	TTI	11	23.40	น้อยที่สุด
311	TTL	6	12.77	น้อยที่สุด
312	TTTM	24	51.06	น้อย
313	TUCC	32	68.09	ปานกลาง
314	TUF	31	65.96	ปานกลาง
315	TVO	32	68.09	ปานกลาง
316	TWFP	38	80.85	มากที่สุด
317	TWZ	28	59.57	น้อย
318	TYCN	35	74.47	มาก
319	UBC	37	78.72	มาก
320	UCOM	33	70.21	มาก
321	UF	27	57.45	น้อย
322	UFM	27	57.45	น้อย
323	UMI	29	61.70	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อย่อบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	คะแนน	ร้อยละ	ระดับการเปิดเผย
324	UP	32	68.09	ปานกลาง
325	UPF	36	76.60	มาก
326	UPOIC	35	74.47	มาก
327	UST	31	65.96	ปานกลาง
328	UT	35	74.47	มาก
329	UTP	29	61.70	ปานกลาง
330	UV	40	85.11	มากที่สุด
331	UVAN	29	61.70	ปานกลาง
332	VARO	35	74.47	มาก
333	VIBHA	30	63.83	ปานกลาง
334	VNG	31	65.96	ปานกลาง
335	VNT	39	82.98	มากที่สุด
336	WACOAL	37	78.72	มาก
337	WG	36	76.60	มาก
338	WIN	28	59.57	น้อย
339	WORK	20	42.55	น้อยที่สุด
340	YCI	21	44.68	น้อยที่สุด
341	YNP	29	61.70	ปานกลาง
รวม		10,870	67.82	
คะแนนการเปิดเผยเฉลี่ย		31.88	67.82	

ภาคผนวก ค

ผลการศึกษาคู่ประกอบของคณะกรรมการจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนอันได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนกรรมการอิสระ การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ปรากฏดังตารางผนวกที่ 2-8 มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางผนวกที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดของคณะกรรมการบริษัท
จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ขนาดของคณะกรรมการ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวน (บริษัท)
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	11	2.782	40
สินค้าอุปโภคบริโภค	13	4.235	35
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	11	2.587	47
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	10	1.988	83
ทรัพยากร	12	2.590	18
บริการ	11	2.536	76
เทคโนโลยี	10	3.152	42
รวม	11	2.877	341

ผลการศึกษาขนาดของคณะกรรมการ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากตารางผนวกที่ 2 พบว่า บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค มีขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ยมากที่สุด (13 คน) รองลงมาคือ กลุ่มทรัพยากร (12 คน) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มบริการในสัดส่วนที่เท่ากัน (11 คน) และ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มเทคโนโลยี ในสัดส่วนที่เท่ากัน (10 คน)

ผลการศึกษาสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากตารางผนวกที่ 3 พบว่าบริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ยมากที่สุด (ร้อยละ 42.35) รองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (ร้อยละ 38.58) กลุ่ม

อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ร้อยละ 37.06) กลุ่มเทคโนโลยี (ร้อยละ 33.67) กลุ่มวัตถุดิบและ
สินค้าอุตสาหกรรม (ร้อยละ 33.23) กลุ่มบริการ (ร้อยละ 33.16) และกลุ่มทรัพยากร (ร้อยละ 19.55)

ตารางผนวกที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร จำแนก
ตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวน (บริษัท)
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	38.58	16.697	40
สินค้าอุปโภคบริโภค	42.35	19.469	35
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	33.23	15.641	47
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	37.06	16.057	83
ทรัพยากร	19.55	14.850	18
บริการ	33.16	17.970	76
เทคโนโลยี	33.67	16.164	42
รวม	35.04	17.351	341

ตารางผนวกที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนกรรมการอิสระ จำแนกตาม
กลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	สัดส่วนกรรมการอิสระ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวน (บริษัท)
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	33.82	9.494	40
สินค้าอุปโภคบริโภค	28.89	10.313	35
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	34.36	9.871	47
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	36.87	9.543	83
ทรัพยากร	41.61	13.016	18
บริการ	32.39	9.615	76
เทคโนโลยี	35.14	9.637	42
รวม	34.39	10.226	341

ผลการศึกษาสัดส่วนกรรมการอิสระ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากตารางผนวกที่ 4 พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีสัดส่วนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ยมากที่สุด (ร้อยละ 41.61) รองลงมา คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ร้อยละ 36.87) กลุ่มเทคโนโลยี (ร้อยละ 35.14) กลุ่มวัตถุดิบ และสินค้าอุตสาหกรรม (ร้อยละ 34.36) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (ร้อยละ 33.82) กลุ่ม บริการ (ร้อยละ 32.39) และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค (ร้อยละ 28.89)

ตารางผนวกที่ 5 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามการรวมหรือแยกตำแหน่ง ระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการและกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ		รวม
	รวมตำแหน่ง	แยกตำแหน่ง	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	8 (20.00)	32 (80.00)	40 (100.00)
สินค้าอุปโภคบริโภค	7 (20.00)	28 (80.00)	35 (100.00)
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	3 (6.38)	44 (93.62)	47 (100.00)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	11 (13.25)	72 (86.75)	83 (100.00)
ทรัพยากร	1 (5.56)	17 (94.44)	18 (100.00)
บริการ	12 (15.79)	64 (84.21)	76 (100.00)
เทคโนโลยี	4 (9.52)	38 (90.48)	42 (100.00)
รวม	46 (13.49)	295 (86.51)	341 (100.00)

ผลการศึกษาการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากตารางผนวกที่ 5 พบว่าบริษัทส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมี

การแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในภาพรวมที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ โดยทั้ง 2 ท่านไม่ได้เป็นบุคคลคนเดียวกัน

ตารางผนวกที่ 6 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามขนาดของคณะกรรมการ และกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ขนาดของคณะกรรมการ			รวม
	5 - 10 คน	11 - 15 คน	16 คน ขึ้นไป	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	19 (47.50)	19 (47.50)	2 (5.00)	40 (100.00)
สินค้าอุปโภคบริโภค	10 (28.57)	18 (51.43)	7 (20.00)	35 (100.00)
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	20 (42.55)	25 (53.19)	2 (4.26)	47 (100.00)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	52 (62.65)	31 (37.35)	0 (0.00)	83 (100.00)
ทรัพยากร	5 (27.78)	13 (72.22)	0 (0.00)	18 (100.00)
บริการ	31 (40.79)	41 (53.95)	4 (5.26)	76 (100.00)
เทคโนโลยี	28 (66.67)	11 (26.19)	3 (7.14)	42 (100.00)
รวม	165 (48.39)	158 (46.33)	18 (5.28)	341 (100.00)

จากตารางผนวกที่ 6 เมื่อจำแนกขนาดของคณะกรรมการตามกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน โดยมี 2 กลุ่มอุตสาหกรรมที่บริษัทส่วนใหญ่มีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน ได้แก่ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มเทคโนโลยี ซึ่งมีเพียงกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มเดียวที่บริษัทส่วนใหญ่มีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน และ 11-15 คน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ซึ่งต่างจากผล

การศึกษาในภาพรวมที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน รายละเอียดของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีดังนี้

1. บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน และ 11-15 คน ในสัดส่วนที่เท่ากัน (19 บริษัท, 47.50%) รองลงมาคือขนาดของคณะกรรมการ 16 คนขึ้นไป (2 บริษัท, 5.00%)

2. บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน (18 บริษัท, 51.43%) รองลงมาคือ 5-10 คน (10 บริษัท, 28.57%) และ 16 คนขึ้นไป (7 บริษัท, 20.00%)

3. บริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน (25 บริษัท, 53.19%) รองลงมาคือ 5-10 คน (20 บริษัท, 42.55%) และ 16 คนขึ้นไป (2 บริษัท, 4.26%)

4. บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน (52 บริษัท, 62.65%) รองลงมาคือ 11-15 คน (31 บริษัท, 37.35%) และในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ไม่มีบริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการ 16 ขึ้นไป

5. บริษัทในกลุ่มทรัพยากร ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน (13 บริษัท, 72.22%) รองลงมาคือ 5-10 คน (5 บริษัท, 27.78%) และในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ไม่มีบริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการ 16 ขึ้นไป

6. บริษัทในกลุ่มบริการ ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 11-15 คน (41 บริษัท, 53.95%) รองลงมาคือ 5-10 คน (31 บริษัท, 40.79%) และ 16 คนขึ้นไป (4 บริษัท, 5.26%)

7. บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่จะมีขนาดของคณะกรรมการ 5-10 คน (28 บริษัท, 66.67%) รองลงมาคือ 11-15 คน (11 บริษัท, 26.19%) และ 16 คนขึ้นไป (3 บริษัท, 7.14%)

ตารางผนวกที่ 7 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร			รวม
	น้อยกว่า 25%	25% - 50%	มากกว่า 50%	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	8 (20.00)	23 (57.50)	9 (22.50)	40 (100.00)
สินค้าอุปโภคบริโภค	7 (20.00)	19 (54.29)	9 (25.71)	35 (100.00)
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	15 (31.91)	28 (59.57)	4 (8.51)	47 (100.00)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	22 (26.51)	47 (56.63)	14 (16.87)	83 (100.00)
ทรัพยากร	11 (61.11)	7 (38.89)	0 (0.00)	18 (100.00)
บริการ	25 (32.89)	38 (50.00)	13 (17.11)	76 (100.00)
เทคโนโลยี	12 (28.57)	25 (59.52)	5 (11.90)	42 (100.00)
รวม	100 (29.33)	187 (54.84)	54 (15.84)	341 (100.00)

จากตารางผนวกที่ 7 ผลการศึกษาจำแนกสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารตามกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งคณะ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในภาพรวมที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งคณะ โดยมีเพียงกลุ่มทรัพยากร กลุ่มเดียวที่บริษัทส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% ของกรรมการทั้งคณะ รายละเอียดของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีดังนี้

1. บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งคณะ (23 บริษัท, 57.50%) รองลงมาคือบริษัทที่มี

สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากกว่า 50% (9 บริษัท, 22.50%) และน้อยกว่า 25% (8 บริษัท, 20.00%) ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

2. บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งหมด (19 บริษัท, 54.29%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากกว่า 50% (9 บริษัท, 25.71%) และน้อยกว่า 25% (7 บริษัท, 20.00%)

3. บริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งหมด (28 บริษัท, 59.57%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% (15 บริษัท, 31.91%) และมากกว่า 50% (4 บริษัท, 8.51%)

4. บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งหมด (47 บริษัท, 56.63%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% (22 บริษัท, 26.51%) และมากกว่า 50% (14 บริษัท, 16.87%)

5. บริษัทในกลุ่มทรัพยากร ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% ของกรรมการทั้งหมด (11 บริษัท, 61.11%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% (7 บริษัท, 38.89%) ทั้งนี้ กลุ่มทรัพยากรเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวที่ไม่มีบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมากกว่า 50%

6. บริษัทในกลุ่มบริการ ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งหมด (38 บริษัท, 50%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% (25 บริษัท, 32.89%) และมากกว่า 50% (13 บริษัท, 17.11%)

7. บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารเท่ากับ 25%-50% ของกรรมการทั้งหมด (25 บริษัท, 59.52%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยกว่า 25% (12 บริษัท, 28.57%) และมากกว่า 50% (5 บริษัท, 11.90%)

ตารางผนวกที่ 8 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามสัดส่วนกรรมการอิสระ
และกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	สัดส่วนกรรมการอิสระ			รวม
	น้อยกว่า 33%	33% - 49%	50% ขึ้นไป	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	21 (52.50)	16 (40.00)	3 (7.50)	40 (100.00)
สินค้าอุปโภคบริโภค	24 (68.57)	9 (25.71)	2 (5.71)	35 (100.00)
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	19 (40.43)	24 (51.06)	4 (8.51)	47 (100.00)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	26 (31.33)	47 (56.63)	10 (12.05)	83 (100.00)
ทรัพยากร	6 (33.33)	7 (38.89)	5 (27.78)	18 (100.00)
บริการ	40 (52.63)	28 (36.84)	8 (10.53)	76 (100.00)
เทคโนโลยี	13 (30.95)	26 (61.90)	3 (7.14)	42 (100.00)
รวม	149 (43.70)	157 (46.04)	35 (10.26)	341 (100.00)

จากตารางผนวกที่ 8 ผลการศึกษาจำแนกสัดส่วนกรรมการอิสระตามกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งหมด ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในภาพรวมที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระเท่ากับ 33%-49% ของกรรมการทั้งหมด โดยมีเพียง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมที่บริษัทส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มบริการ รายละเอียดของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีดังนี้

1. บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งหมด (21 บริษัท, 52.50%) โดยรองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการ

อิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (16 บริษัท, 40.00%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (3 บริษัท, 7.50%)

2. บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (24 บริษัท, 68.57%) โดยรองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (9 บริษัท, 25.71%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (2 บริษัท, 5.71%)

3. บริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (24 บริษัท, 51.06%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (19 บริษัท, 40.43%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (4 บริษัท, 8.51%)

4. บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (47 บริษัท, 56.63%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (26 บริษัท, 31.33%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (10 บริษัท, 12.05%)

5. บริษัทในกลุ่มทรัพยากร ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (7 บริษัท, 38.89%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (6 บริษัท, 33.33%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (5 บริษัท, 27.78%)

6. บริษัทในกลุ่มบริการ ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่น้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (40 บริษัท, 52.63%) รองลงมาคือ บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (28 บริษัท, 36.84%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (8 บริษัท, 10.53%)

7. บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีสัดส่วนกรรมการอิสระ 33%-49% ของกรรมการทั้งคณะ (26 บริษัท, 61.90%) รองลงมาคือบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระน้อยกว่า 33% ของกรรมการทั้งคณะ (13 บริษัท, 30.95%) และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระตั้งแต่ 50% ขึ้นไป (3 บริษัท, 7.14%)

ภาคผนวก ง

ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ผลการศึกษากำกับดูแลกิจการที่พิจารณาจากคะแนนการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากตารางผนวกที่ 9 พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยมากที่สุด โดยมีการเปิดเผยร้อยละ 77.54 (36.44 คะแนน) รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีมีการเปิดเผยร้อยละ 70.77 (33.26 คะแนน) และ บริษัทในกลุ่มบริการมีการเปิดเผยร้อยละ 69.37 (32.61 คะแนน) ซึ่งมากกว่าผลการศึกษาในภาพรวม ทั้งนี้กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเป็นกลุ่มที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.41 (30.28 คะแนน) รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีการเปิดเผยร้อยละ 65.23 (30.66 คะแนน) และบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งมีการเปิดเผยร้อยละ 66.32 (31.17 คะแนน)

ตารางผนวกที่ 9 อันดับ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

อันดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (บริษัท)
7	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	30.28	7.626	64.41	40
6	สินค้าอุปโภคบริโภค	30.66	8.461	65.23	35
5	วัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม	31.17	5.451	66.32	47
4	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	31.20	7.311	66.39	83
1	ทรัพยากร	36.44	8.031	77.54	18
3	บริการ	32.61	6.421	69.37	76
2	เทคโนโลยี	33.26	5.798	70.77	42
รวม		31.88	7.015	67.82	341

จากตารางผนวกที่ 10 เมื่อนำการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม มาจัดระดับ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ทรัพยากร และเทคโนโลยีมีระดับการเปิดเผยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ในกลุ่มเทคโนโลยีมีระดับการเปิดเผยอยู่ในระดับมากที่สุดและปานกลางในสัดส่วนที่เท่ากัน บริษัทส่วนใหญ่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มบริการมีระดับการเปิดเผยอยู่ในระดับมาก บริษัทส่วนใหญ่ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มวัสดุก่อสร้าง

และสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่างจากผลการศึกษาในภาพรวมที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอยู่ในระดับมาก โดยรายละเอียดแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีดังนี้

ตารางผนวกที่ 10 จำนวนและ(ร้อยละ)ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี					รวม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	5 (12.50)	6 (15.00)	13 (32.50)	11 (27.50)	5 (12.50)	40 (100.00)
สินค้าอุปโภคบริโภค	6 (17.14)	7 (20.00)	5 (14.29)	8 (22.86)	9 (25.71)	35 (100.00)
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	4 (8.51)	9 (19.15)	15 (31.91)	14 (29.79)	5 (10.64)	47 (100.00)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	15 (18.07)	9 (10.84)	20 (24.10)	24 (28.92)	15 (18.07)	83 (100.00)
ทรัพยากร	1 (5.56)	2 (11.11)	3 (16.67)	3 (16.67)	9 (50.00)	18 (100.00)
บริการ	7 (9.21)	10 (13.16)	16 (21.05)	26 (34.21)	17 (22.37)	76 (100.00)
เทคโนโลยี	1 (2.38)	8 (19.05)	13 (30.95)	7 (16.67)	13 (30.95)	42 (100.00)
รวม	39 (11.44)	51 (14.96)	85 (24.93)	93 (27.27)	73 (21.41)	341 (100.00)

1. บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับปานกลาง (13 บริษัท, 32.50%) รองลงมาคือ ระดับมาก (11 บริษัท, 27.50%) น้อย (6 บริษัท, 15.00%) น้อยที่สุดและมากที่สุดในสัดส่วนที่เท่ากัน (5 บริษัท, 12.50%)

2. บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับมากที่สุด (9 บริษัท, 25.71%) รองลงมาคือ ระดับมาก (8 บริษัท, 22.86%) น้อย (7 บริษัท, 20.00%) น้อยที่สุด (6 บริษัท, 17.14%) และปานกลาง (5 บริษัท, 14.29%)

3. บริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับปานกลาง (15 บริษัท, 31.91%) รองลงมาคือ ระดับมาก (14 บริษัท, 29.79%) น้อย (9 บริษัท, 19.15%) มากที่สุด (5 บริษัท, 10.64%) และน้อยที่สุด (4 บริษัท, 8.51%)

4. บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับมาก (24 บริษัท, 28.92%) รองลงมาคือ ปานกลาง (20 บริษัท, 24.10%) มากที่สุดและน้อยที่สุดในสัดส่วนที่เท่ากัน (15 บริษัท, 18.07%) และน้อย (9 บริษัท, 10.84%)

5. บริษัทในกลุ่มทรัพยากรส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับมากที่สุด (9 บริษัท, 50%) รองลงมาคือ ระดับมากและปานกลางในสัดส่วนที่เท่ากัน (3 บริษัท, 16.67%) น้อย (2 บริษัท, 11.11%) และน้อยที่สุด (1 บริษัท, 5.56%)

6. บริษัทในกลุ่มบริการส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับมาก (26 บริษัท, 34.21%) รองลงมาคือ มากที่สุด (17 บริษัท, 22.37%) ปานกลาง (16 บริษัท, 21.05%) น้อย (10 บริษัท, 13.16%) และน้อยที่สุด (7 บริษัท, 9.21%)

7. บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีส่วนใหญ่ มีระดับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับมากและปานกลางในสัดส่วนที่เท่ากัน (13 บริษัท, 30.95%) รองลงมาคือ ระดับน้อย (8 บริษัท, 19.05%) มาก (7 บริษัท, 16.67%) และน้อยที่สุด (1 บริษัท, 2.38%)

เมื่อพิจารณาตามหลักการในแต่ละข้อ ของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ดังตารางผนวกที่ 11 พบว่าหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรกของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มเทคโนโลยีตรงกับผลการศึกษาในภาพรวม ซึ่งพบว่าหลักการที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 5

ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ และหลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ ส่วนหลักการที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุด 3 อันดับแรกของบริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มเทคโนโลยี ตรงกับผลการศึกษาในภาพรวม ที่พบว่าหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ และหลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ รายละเอียดผลการศึกษาแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีดังนี้

1. กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (37.00 คะแนน, 92.50%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (34.00 คะแนน, 85.00%) และหลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (32.50 คะแนน, 81.25%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (8 คะแนน, 20%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (15.50 คะแนน, 38.75%) และหลักการข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง (20.50 คะแนน, 51.25%)

2. กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (34.00 คะแนน, 97.14%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (30.00 คะแนน, 85.71%) และหลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (28.00 คะแนน, 80.00%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 9 การรวมหรือแยกตำแหน่ง (15.50 คะแนน, 44.29%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 10 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร (15.80 คะแนน, 45.14%) และหลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (17.00 คะแนน, 48.57%)

3. กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ และหลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ในสัดส่วนที่เท่ากัน (43.00 คะแนน, 91.49%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (40.75 คะแนน, 86.70%) และหลักการข้อที่ 8 การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (38.00 คะแนน, 80.85%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (15.00 คะแนน, 31.91%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ (20.00 คะแนน, 42.55%) และหลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (21.00 คะแนน, 44.68%)

ตารางผนวกที่ 11 คะแนน (ร้อยละ) และอันดับของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามหลักการแต่ละข้อ และ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล กิจการ	15.50 (38.75)	14	17.00 (48.57)	13	21.00 (44.68)	13	35.50 (42.77)	14	12.00 (66.67)	12	33.50 (44.08)	14	18.50 (44.05)	14	153.00 (44.87)	14
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน	25.00 (62.50)	7	24.50 (70.00)	7	33.50 (71.28)	6	54.50 (65.66)	7	14.00 (77.78)	8	54.75 (72.04)	7	29.00 (69.05)	7	235.25 (68.99)	7
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ	37.00 (92.50)	1	34.00 (97.14)	1	43.00 (91.49)	1	77.00 (92.77)	1	16.00 (88.89)	3	73.00 (96.05)	1	41.00 (97.62)	1	321.00 (94.13)	1
4. การประชุมผู้ถือหุ้น	24.50 (61.25)	9	24.00 (68.57)	9	25.00 (53.19)	11	47.00 (56.63)	10	12.50 (69.44)	10	49.00 (64.47)	8	27.00 (64.29)	9	209.00 (61.29)	9
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	32.50 (81.25)	3	30.00 (85.71)	2	43.00 (91.49)	1	74.00 (89.16)	2	17.50 (97.22)	1	66.00 (86.84)	3	40.50 (96.43)	2	303.50 (89.00)	2

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)	
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์	34.00	2	28.00	3	40.75	3	70.25	4	16.25	2	66.50	2	37.25	3	293.00	3
	(85.00)		(80.00)		(86.70)		(84.64)		(90.28)		(87.50)		(88.69)		(85.92)	
7. จริยธรรมธุรกิจ	25.00	7	18.50	10	20.00	14	37.00	13	11.50	13	41.50	11	21.00	13	174.50	13
	(62.50)		(52.86)		(42.55)		(44.58)		(63.89)		(54.61)		(50.00)		(51.17)	
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็น ผู้บริหาร	31.20	4	27.20	4	38.00	4	70.80	3	14.80	5	62.80	5	34.20	5	279.00	4
	(78.00)		(77.71)		(80.85)		(85.30)		(82.22)		(82.63)		(81.43)		(81.82)	
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง	20.50	13	15.50	15	25.00	11	45.50	11	13.00	9	41.50	11	26.50	11	187.50	11
	(51.25)		(44.29)		(53.19)		(54.82)		(72.22)		(54.61)		(63.10)		(54.99)	
10. ค่าตอบแทนของกรรมการและ ผู้บริหาร	21.20	12	15.80	14	26.40	10	44.60	12	11.40	14	40.60	13	24.40	12	184.40	12
	(53.00)		(45.14)		(56.17)		(53.73)		(63.33)		(53.42)		(58.10)		(54.08)	

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)	
11. การประชุมคณะกรรมการ	29.00	6	24.33	8	32.00	7	56.00	6	15.33	4	63.00	4	31.67	6	251.33	6
	(72.50)		(69.52)		(68.09)		(67.47)		(85.19)		(82.89)		(75.40)		(73.70)	
12. คณะอนุกรรมการ	21.67	11	18.33	11	26.50	9	49.50	9	14.50	7	46.00	9	26.83	10	203.33	10
	(54.17)		(52.38)		(56.38)		(59.64)		(80.56)		(60.53)		(63.89)		(59.63)	
13. ระบบการควบคุมและการ																
ตรวจสอบภายใน	29.20	5	25.80	5	37.00	5	62.00	5	14.80	5	60.80	6	35.00	4	264.60	5
	(73.00)		(73.71)		(78.72)		(74.70)		(82.22)		(80.00)		(83.33)		(77.60)	
14. รายงานของคณะกรรมการ	8.00	15	18.00	12	15.00	15	32.00	15	11.00	15	33.00	15	17.00	15	134.00	15
	(20.00)		(51.43)		(31.91)		(38.55)		(61.11)		(43.42)		(40.48)		(39.30)	
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน	23.00	10	24.67	6	26.67	8	50.67	8	12.33	11	46.00	9	27.67	8	211.00	8
	(57.50)		(70.48)		(56.74)		(61.04)		(68.52)		(60.53)		(65.87)		(61.88)	

4. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (77.00 คะแนน, 92.77%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (74.00 คะแนน, 89.16%) และหลักการข้อที่ 8 การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (70.80 คะแนน, 85.30%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (32.00 คะแนน, 38.55%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (35.50 คะแนน, 42.77%) และหลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ (37.00 คะแนน, 44.58%)

5. กลุ่มทรัพยากร หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (17.50 คะแนน, 97.22%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (16.25 คะแนน, 90.28%) และหลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (16.00 คะแนน, 88.89%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (11.00 คะแนน, 61.11%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 10 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร (11.40 คะแนน, 63.33%) และ หลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ (11.50 คะแนน, 63.89%)

6. กลุ่มบริการ หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (73.00 คะแนน, 96.05%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (66.50 คะแนน, 87.50%) และหลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (66.00 คะแนน, 86.84%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (33.00 คะแนน, 43.42%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (33.50 คะแนน, 44.08%) และหลักการข้อที่ 10 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร (40.60 คะแนน, 53.42%)

7. กลุ่มเทคโนโลยี หลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 3 สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (41.00 คะแนน, 97.62%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 5 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (40.50 คะแนน, 96.43%) และหลักการข้อที่ 6 ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (37.25 คะแนน, 88.69%) สำหรับหลักการที่มีการเปิดเผยการปฏิบัติตามน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการข้อที่ 14 รายงานของคณะกรรมการ (17.00 คะแนน, 40.48%) รองลงมาคือ หลักการข้อที่ 1 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (18.50 คะแนน, 44.05%) และหลักการข้อที่ 7 จริยธรรมธุรกิจ (21.00 คะแนน, 50.00%)

ผลการศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมในแต่ละหลักการ ปรากฏดังตารางผนวกที่ 12-26 มีรายละเอียดดังนี้

1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

จากตารางผนวกที่ 12 พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร เป็นกลุ่มที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 48.57 และ 44.68 ตามลำดับ โดยกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นในทุกประเด็น

2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน

สำหรับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการข้อนี้ จากตารางผนวกที่ 13 พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร เป็นกลุ่มที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มบริการ และกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 72.04 และ 71.28 ตามลำดับ โดยประเด็นที่บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่น คือ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม และการส่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการประชุมนอกเหนือจากวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นในเรื่อง การส่งข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและวาระการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า และประเด็นที่กลุ่มบริการมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่น คือ การเปิดโอกาสให้มีการมอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง

3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

จากตารางผนวกที่ 14 พบว่า บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีมีการเปิดเผยว่ามีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.62 รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 97.14 และ 96.05 ตามลำดับ

4. การประชุมผู้ถือหุ้น

จากตารางผนวกที่ 15 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.44 รองลงมาคือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคและกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 68.57 และร้อยละ 64.47 ตามลำดับ โดยประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามใดๆ ต่อที่ประชุม ส่วนกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคเป็นกลุ่มที่เปิดเผยถึงการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของคณะกรรมการบริษัทเพื่อตอบคำถามในที่ประชุมมากกว่ากลุ่มอื่น

5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

จากตารางผนวกที่ 16 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมาคือ กลุ่มเทคโนโลยีและกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 96.43 และร้อยละ 91.49 ตามลำดับ โดยประเด็นที่ทุกบริษัทในกลุ่มทรัพยากรเปิดเผยคือ การกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และประเด็นที่กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่น คือการแบ่งแยกบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการ

6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์

จากตารางผนวกที่ 17 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมาคือ กลุ่มเทคโนโลยีและกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 88.69 และร้อยละ 87.50 ตามลำดับ โดยทุกบริษัทในกลุ่มทรัพยากรเปิดเผยว่าได้กำหนดมาตรการและเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันตลอดจนรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ส่วนประเด็นที่ทุกบริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยคือ การกำหนดมาตรการในการขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ทุกบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารได้เปิดเผยว่ากำหนดมาตรการดูแลการใช้ข้อมูลภายใน และบริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นว่าการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้ปฏิบัติเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก

ตารางผนวกที่ 12 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 1

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ																
1.1 จัดทำนโยบายการ กำกับดูแลกิจการเป็นลาย ลักษณ์อักษร	8.00	20.00	12.00	34.29	12.00	25.53	13.00	15.66	9.00	50.00	23.00	30.26	8.00	19.05	85.00	24.93
1.2 นโยบายเกี่ยวกับการ กำกับดูแลกิจการได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการ	23.00	57.50	22.00	62.86	30.00	63.83	58.00	69.88	15.00	83.33	44.00	57.89	29.00	69.05	221.00	64.81
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 1	15.50	38.75	17.00	48.57	21.00	44.68	35.50	42.77	12.00	66.67	33.50	44.08	18.50	44.05	153.00	44.87

ตารางผนวกที่ 13 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 2

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน																
2.1 อำนาจความสะดวก																
ให้กับผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วม																
ประชุม	15.00	37.50	20.00	57.14	24.00	51.06	39.00	46.99	12.00	66.67	30.00	39.47	17.00	40.48	157.00	46.04
2.2 เปิดโอกาสให้มีการ																
มอบฉันทะให้ผู้อื่น ในกรณีที่																
ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วม																
ประชุมด้วยตนเอง	22.00	55.00	22.00	62.86	33.00	70.21	51.00	61.45	13.00	72.22	62.00	81.58	27.00	64.29	230.00	67.45
2.3 ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับ																
ข้อมูลเกี่ยวกับวันประชุมและ																
วาระการประชุมเป็นการ																
ล่วงหน้า	36.00	90.00	30.00	85.71	44.00	93.62	72.00	86.75	16.00	88.89	67.00	88.16	39.00	92.86	304.00	89.15

ตารางผนวกที่ 13 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร		อุตสาหกรรม													
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
2.4 ส่งข้อมูลประกอบการ																
ตัดสินใจในการประชุม																
นอกเหนือจากวันประชุมและ																
วาระการประชุมให้แก่ผู้ถือ																
หุ้นเป็นการล่วงหน้า	27.00	67.50	26.00	74.29	33.00	70.21	56.00	67.47	15.00	83.33	60.00	78.95	33.00	78.57	250.00	73.31
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 2	25.00	62.50	24.50	70.00	33.50	71.28	54.50	65.66	14.00	77.78	54.75	72.04	29.00	69.05	235.25	68.99

ตารางผนวกที่ 14 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 3

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ																
3.1 มีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง																
	37.00	92.50	34.00	97.14	43.00	91.49	77.00	92.77	16.00	88.89	73.00	96.05	41.00	97.62	321.00	94.13

ตารางผนวกที่ 15 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 4

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
4. การประชุมผู้ถือหุ้น																
4.1 การเข้าร่วมประชุมผู้ ถือหุ้นของคณะกรรมการ บริษัท	13.00	32.50	16.00	45.71	10.00	21.28	24.00	28.92	8.00	44.44	30.00	39.47	15.00	35.71	116.00	34.02
4.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้น ตั้งคำถามและแสดงความ คิดเห็นในที่ประชุม	36.00	90.00	32.00	91.43	40.00	85.11	70.00	84.34	17.00	94.44	68.00	89.47	39.00	92.86	302.00	88.56
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 4	24.50	61.25	24.00	68.57	25.00	53.19	47.00	56.63	12.50	69.44	49.00	64.47	27.00	64.29	209.00	61.29

ตารางผนวกที่ 16 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 5

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์																
5.1 กำหนดบทบาท หน้าที่																
และความรับผิดชอบของ																
คณะกรรมการ	36.00	90.00	32.00	91.43	45.00	95.74	76.00	91.57	18.00	100.00	69.00	90.79	41.00	97.62	317.00	92.96
5.2 แบ่งแยกบทบาท																
หน้าที่และความรับผิดชอบ																
ระหว่างคณะกรรมการกับฝ่าย																
จัดการ	29.00	72.50	28.00	80.00	41.00	87.23	72.00	86.75	17.00	94.44	63.00	82.89	40.00	95.24	290.00	85.04
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 5	32.50	81.25	30.00	85.71	43.00	91.49	74.00	89.16	17.50	97.22	66.00	86.84	40.50	96.43	303.50	89.00

ตารางผนวกที่ 17 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 6

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์																
6.1 กำหนดมาตรการใน การจัดความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์	34.00	85.00	31.00	88.57	43.00	91.49	77.00	92.77	18.00	100.00	73.00	96.05	42.00	100.00	318.00	93.26
6.2 กำหนดมาตรการดูแล การใช้ข้อมูลภายใน	40.00	100.00	31.00	88.57	43.00	91.49	74.00	89.16	17.00	94.44	69.00	90.79	40.00	95.24	314.00	92.08
6.3 การทำรายการที่เกี่ยวข้อง โยงกันได้ปฏิบัติเสมือนทำ รายการกับบุคคลภายนอก	24.00	60.00	19.00	54.29	33.00	70.21	52.00	62.65	12.00	66.67	51.00	67.11	26.00	61.90	217.00	63.64
6.4 เปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้อง กันตลอดจนรายการที่มี ความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์	38.00	95.00	31.00	88.57	44.00	93.62	78.00	93.98	18.00	100.00	73.00	96.05	41.00	97.62	323.00	94.72
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 6	34.00	85.00	28.00	80.00	40.75	86.70	70.25	84.64	16.25	90.28	66.50	87.50	37.25	88.69	293.00	85.92

ตารางผนวกที่ 18 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 7

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร		อุตสาหกรรม													
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
7. จริยธรรมธุรกิจ																
7.1 จัดให้มีจริยธรรมธุรกิจ																
หรือจรรยาบรรณเป็นลาย																
ลักษณ์อักษร	29.00	72.50	26.00	74.29	26.00	55.32	48.00	57.83	15.00	83.33	56.00	73.68	29.00	69.05	229.00	67.16
7.2 มีการติดตามการ																
ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว	21.00	52.50	11.00	31.43	14.00	29.79	26.00	31.33	8.00	44.44	27.00	35.53	13.00	30.95	120.00	35.19
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 7	25.00	62.50	18.50	52.86	20.00	42.55	37.00	44.58	11.50	63.89	41.50	54.61	21.00	50.00	174.50	51.17

ตารางผนวกที่ 19 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 8

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร																
8.1 ระบุจำนวนของ																
คณะกรรมการทั้งหมด	36.00	90.00	32.00	91.43	45.00	95.74	78.00	93.98	16.00	88.89	74.00	97.37	39.00	92.86	320.00	93.84
8.2 ระบุจำนวนกรรมการ																
ที่เป็นผู้บริหาร	33.00	82.50	29.00	82.86	37.00	78.72	67.00	80.72	14.00	77.78	64.00	84.21	30.00	71.43	274.00	80.35
8.3 ระบุจำนวนกรรมการ																
ที่ไม่เป็นผู้บริหาร	28.00	70.00	29.00	82.86	33.00	70.21	69.00	83.13	14.00	77.78	64.00	84.21	31.00	73.81	268.00	78.59
8.4 คณะกรรมการ																
ประกอบด้วยกรรมการอิสระ																
อย่างน้อย 1 ใน 3 ของ																
กรรมการทั้งหมด	19.00	47.50	11.00	31.43	28.00	59.57	57.00	68.67	12.00	66.67	36.00	47.37	29.00	69.05	192.00	56.30

ตารางผนวกที่ 19 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
8.5 คณะกรรมการ																
ประกอบด้วยกรรมการอิสระ																
อย่างน้อย 3 คน	40.00	100.00	35.00	100.00	47.00	100.00	83.00	100.00	18.00	100.00	76.00	100.00	42.00	100.00	341.00	100.00
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 8	31.20	78.00	27.20	77.71	38.00	80.85	70.80	85.30	14.80	82.22	62.80	82.63	34.20	81.43	279.00	81.82

ตารางผนวกที่ 20 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 9

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง																
9.1 การแยกอำนาจหน้าที่																
ระหว่างประธานกรรมการ																
และกรรมการผู้จัดการ	32.00	80.00	26.00	74.29	42.00	89.36	71.00	85.54	18.00	100.00	67.00	88.16	40.00	95.24	296.00	86.80
9.2 ประธานกรรมการเป็น																
กรรมการอิสระ	9.00	22.50	5.00	14.29	8.00	17.02	20.00	24.10	8.00	44.44	16.00	21.05	13.00	30.95	79.00	23.17
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 9	20.50	51.25	15.50	44.29	25.00	53.19	45.50	54.82	13.00	72.22	41.50	54.61	26.50	63.10	187.50	54.99

ตารางผนวกที่ 21 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 10

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร																
10.1 ผู้ถือหุ้นเป็น																
ผู้อนุมัติค่าตอบแทนกรรมการ	29.00	72.50	23.00	65.71	37.00	78.72	60.00	72.29	15.00	83.33	55.00	72.37	29.00	69.05	248.00	72.73
10.2 เปิดเผยนโยบาย																
หรือหลักเกณฑ์การจ่าย																
ค่าตอบแทนแก่กรรมการและ																
ผู้บริหาร	32.00	80.00	26.00	74.29	42.00	89.36	68.00	81.93	16.00	88.89	61.00	80.26	34.00	80.95	279.00	81.82
10.3 เปิดเผยรูปแบบหรือ																
ลักษณะค่าตอบแทน	18.00	45.00	10.00	28.57	20.00	42.55	41.00	49.40	14.00	77.78	31.00	40.79	25.00	59.52	159.00	46.63
10.4 เปิดเผยค่าตอบแทน																
ของกรรมการเป็นรายบุคคล	26.00	65.00	20.00	57.14	33.00	70.21	51.00	61.45	12.00	66.67	55.00	72.37	34.00	80.95	231.00	67.74
10.5 เปิดเผยค่าตอบแทน																
ของผู้บริหารเป็นรายบุคคล	1.00	2.50	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	3.61	0.00	0.00	1.00	1.32	0.00	0.00	5.00	1.47
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 10	21.20	53.00	15.80	45.14	26.40	56.17	44.60	53.73	11.40	63.33	40.60	53.42	24.40	58.10	184.40	54.08

ตารางผนวกที่ 22 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 11

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
11. การประชุมคณะกรรมการ																
11.1 กำหนดการประชุม																
ล่วงหน้า	23.00	57.50	19.00	54.29	21.00	44.68	34.00	40.96	13.00	72.22	54.00	71.05	18.00	42.86	182.00	53.37
11.2 คณะกรรมการ																
ได้รับข้อมูลและเอกสาร																
ประกอบการประชุมล่วงหน้า	31.00	77.50	27.00	77.14	37.00	78.72	67.00	80.72	16.00	88.89	66.00	86.84	38.00	90.48	282.00	82.70
11.3 เปิดเผยจำนวนครั้ง																
ที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วม																
ประชุม	33.00	82.50	27.00	77.14	38.00	80.85	67.00	80.72	17.00	94.44	69.00	90.79	39.00	92.86	290.00	85.04
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 11	29.00	72.50	24.33	69.52	32.00	68.09	56.00	67.47	15.33	85.19	63.00	82.89	31.67	75.40	251.33	73.70

ตารางผนวกที่ 23 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 12

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
12. คณะอนุกรรมการ																
12.1 จัดให้มี																
คณะอนุกรรมการตรวจสอบ	40.00	100.00	35.00	100.00	47.00	100.00	83.00	100.00	18.00	100.00	76.00	100.00	42.00	100.00	341.00	100.00
12.2 จัดให้มี																
คณะอนุกรรมการกำหนด																
ค่าตอบแทน	11.00	27.50	8.00	22.86	13.00	27.66	25.00	30.12	12.00	66.67	28.00	36.84	18.00	42.86	115.00	33.72
12.3 กำหนดบทบาท																
หน้าที่ และความรับผิดชอบ																
ของคณะอนุกรรมการแต่ละ																
ชุด	37.00	92.50	34.00	97.14	47.00	100.00	83.00	100.00	18.00	100.00	73.00	96.05	42.00	100.00	334.00	97.95
12.4 สมาชิก																
คณะอนุกรรมการกำหนด																
ค่าตอบแทนส่วนใหญ่เป็น																
กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	6.00	15.00	2.00	5.71	8.00	17.02	23.00	27.71	12.00	66.67	24.00	31.58	15.00	35.71	90.00	26.39

ตารางผนวกที่ 23 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร		อุตสาหกรรม													
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
12.5 ประชาชน																
คณะกรรมการกำหนด																
ค่าตอบแทนเป็นกรรมการ																
อิสระ	5.00	12.50	3.00	8.57	6.00	12.77	19.00	22.89	12.00	66.67	16.00	21.05	11.00	26.19	72.00	21.11
12.6 ระบุจำนวนครั้ง																
ของการประชุม																
คณะกรรมการ	31.00	77.50	28.00	80.00	38.00	80.85	64.00	77.11	15.00	83.33	59.00	77.63	33.00	78.57	268.00	78.59
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 12	21.67	54.17	18.33	52.38	26.50	56.38	49.50	59.64	14.50	80.56	46.00	60.53	26.83	63.89	203.33	59.63

ตารางผนวกที่ 24 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 13

หลักการ	เกษตรและ อุตสาหกรรม อาหาร		สินค้าอุปโภค บริโภค		วัตถุดิบและ สินค้า อุตสาหกรรม		อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน																
13.1 จัดให้มีระบบการ																
ควบคุมภายใน	40.00	100.00	34.00	97.14	47.00	100.00	82.00	98.80	18.00	100.00	76.00	100.00	41.00	97.62	338.00	99.12
13.2 จัดให้มีการจัดการ																
ความเสี่ยง	27.00	67.50	25.00	71.43	35.00	74.47	64.00	77.11	17.00	94.44	67.00	88.16	35.00	83.33	270.00	79.18
13.3 จัดให้มีหน่วยงาน																
หรือบุคคลทำหน้าที่																
ตรวจสอบภายในเพื่อ																
ตรวจสอบการปฏิบัติตาม																
ระบบที่วางไว้	38.00	95.00	33.00	94.29	46.00	97.87	78.00	93.98	17.00	94.44	74.00	97.37	42.00	100.00	328.00	96.19
13.4 จัดให้มีหน่วยงาน																
ตรวจสอบภายในแยกเป็น																
หน่วยงานหนึ่งของบริษัท	22.00	55.00	20.00	57.14	30.00	63.83	39.00	46.99	12.00	66.67	41.00	53.95	31.00	73.81	195.00	57.18

ตารางผนวกที่ 24 (ต่อ)

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร		อุตสาหกรรม													
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
13.5 หน่วยงานหรือ																
บุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ																
ภายในรายงานผลการ																
ตรวจสอบโดยตรงต่อ																
คณะกรรมการตรวจสอบ	19.00	47.50	17.00	48.57	27.00	57.45	47.00	56.63	10.00	55.56	46.00	60.53	26.00	61.90	192.00	56.30
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 13	29.20	73.00	25.80	73.71	37.00	78.72	62.00	74.70	14.80	82.22	60.80	80.00	35.00	83.33	264.60	77.60

ตารางผนวกที่ 25 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อยในหลักการข้อที่ 14

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร				อุตสาหกรรม											
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
14. รายงานของคณะกรรมการ																
14.1คณะกรรมการ																
จัดทำรายงานเพื่อแสดง																
ความรับผิดชอบต่อการ																
จัดทำรายงานการเงิน โดย																
แสดงอยู่ในรายงาน																
ประจำปี	8.00	20.00	18.00	51.43	15.00	31.91	32.00	38.55	11.00	61.11	33.00	43.42	17.00	40.48	134.00	39.30

ตารางผนวกที่ 26 คะแนนและร้อยละของการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของบริษัทจดทะเบียน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ
จำแนกตามข้อย่อในหลักการข้อที่ 15

หลักการ	เกษตรและ		สินค้าอุปโภค		วัตถุดิบและ		อสังหาริมทรัพย์		ทรัพยากร		บริการ		เทคโนโลยี		รวม	
	อุตสาหกรรม		บริโภค		สินค้า		และก่อสร้าง									
	อาหาร		อุตสาหกรรม													
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน																
15.1เปิดเผยข้อมูล																
การเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่																
ข้อมูลทางการเงินผ่าน																
ช่องทางต่างๆ	22.00	55.00	24.00	68.57	28.00	59.57	52.00	62.65	12.00	66.67	40.00	52.63	21.00	50.00	199.00	58.36
15.2จัดให้มีหน่วยงาน																
หรือผู้รับผิดชอบงาน																
เกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์	26.00	65.00	25.00	71.43	29.00	61.70	59.00	71.08	14.00	77.78	59.00	77.63	35.00	83.33	247.00	72.43
15.3เปิดเผยช่องทาง																
ติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์	21.00	52.50	25.00	71.43	23.00	48.94	41.00	49.40	11.00	61.11	39.00	51.32	27.00	64.29	187.00	54.84
คะแนนเฉลี่ยหลักการข้อ 15	23.00	57.50	24.67	70.48	26.67	56.74	50.67	61.04	12.33	68.52	46.00	60.53	27.67	65.87	211.00	61.88

7. จริยธรรมธุรกิจ

จากตารางผนวกที่ 18 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.28 รองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 62.50 และร้อยละ 54.61 ตามลำดับ โดยประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ การจัดให้มีจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนประเด็นที่กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ การติดตามการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจหรือจรรยาบรรณของบริษัท

8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

จากตารางผนวกที่ 19 พบว่า บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.30 รองลงมาคือ กลุ่มบริการและกลุ่มทรัพยากร ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 82.63 และร้อยละ 82.22 ตามลำดับ โดยทุกบริษัทของทุกกลุ่มอุตสาหกรรม มีการเปิดเผยว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน ส่วนประเด็นที่กลุ่มบริการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยจำนวนกรรมการทั้งหมด รวมทั้งจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร นอกจากนี้พบว่ากลุ่มเทคโนโลยีมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่น ว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง

จากตารางผนวกที่ 20 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมาคือ กลุ่มเทคโนโลยี และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 63.10 และร้อยละ 54.82 ตามลำดับ โดยกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นในทุกประเด็น

10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

จากตารางผนวกที่ 21 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมาคือ กลุ่มเทคโนโลยี และกลุ่มวัตถุดิบและสินค้า

อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 58.10 และร้อยละ 56.17 ตามลำดับ โดยประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ ค่าตอบแทนกรรมการได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้น และการเปิดเผยรูปแบบหรือลักษณะค่าตอบแทน ประเด็นที่กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการเป็นรายบุคคล ประเด็นที่กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยนโยบายหรือหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหาร ส่วนประเด็นที่กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยค่าตอบแทนของผู้บริหารเป็นรายบุคคล

11. การประชุมคณะกรรมการ

จากตารางผนวกที่ 22 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.19 รองลงมาคือ กลุ่มบริการและกลุ่มเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 82.89 และร้อยละ 75.40 ตามลำดับ โดยประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ และกำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าทั้งปี ส่วนประเด็นที่กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยว่าได้ส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุมให้กับคณะกรรมการล่วงหน้า

12. คณะอนุกรรมการ

จากตารางผนวกที่ 23 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.56 รองลงมาคือ กลุ่มเทคโนโลยีและกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 63.89 และร้อยละ 60.53 ตามลำดับ โดยทุกบริษัทของกลุ่มอุตสาหกรรม มีการเปิดเผยว่าจัดให้มีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ส่วนการเปิดเผยว่ากำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด เป็นประเด็นที่บริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยทุกบริษัท สำหรับประเด็นที่เหลือ อันได้แก่ การจัดให้มีคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน สมาชิกส่วนใหญ่ของคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ประธานคณะอนุกรรมการค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ และการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะอนุกรรมการ เป็นประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่น

13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

จากตารางผนวกที่ 24 พบว่า บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ กลุ่มทรัพยากรและกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 82.22 และร้อยละ 80.00 ตามลำดับ โดยทุกบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากรและกลุ่มบริการเปิดเผยว่าจัดให้มีระบบการควบคุมภายใน ประเด็นที่กลุ่มทรัพยากรเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ การจัดให้มีการจัดการความเสี่ยง สำหรับประเด็นที่ทุกบริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยคือ การจัดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบที่วางไว้ และประเด็นที่กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยได้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ การจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท และการเปิดเผยว่าการรายงานของหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

14. รายงานของคณะกรรมการ

จากตารางผนวกที่ 25 พบว่า บริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการจัดทำรายงานของคณะกรรมการเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงอยู่ในรายงานประจำปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.11 ซึ่งมากกว่ากลุ่มอื่น รองลงมาคือ บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มบริการ คิดเป็นร้อยละ 51.43 และ 43.42 ตามลำดับ

15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

จากตารางผนวกที่ 26 พบว่า บริษัทในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีการเปิดเผยเกี่ยวกับหลักการในข้อนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.48 รองลงมาคือ กลุ่มทรัพยากรและกลุ่มเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 68.52 และร้อยละ 65.87 ตามลำดับ โดยประเด็นที่กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางต่างๆ และการเปิดเผยช่องทางติดต่อผู้ลงทุนสัมพันธ์ ส่วนประเด็นที่บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอื่นคือ การจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับผู้ลงทุนสัมพันธ์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวธาริณี จวงมูทิตา

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 9 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2522

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัย

หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ